

Naivečji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 43. — ŠTEV. 43.

NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 20, 1925. — PETEK, 20. FEBRUARJA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII

SESTANEK HERRIOTA IN CHAMBERLAINA

Herriot se bo posvetoval s Chamberlainom glede varnostnega dogovora. — Francoski ministrski predsednik bo odšel v London, da razpravlja z Angleži o Porenski. — Razpravljali bodo tudi o poročilu glede razoroženja.

Poroča Arno Dosch-Fleuret.

PARIZ, Francija, 19. februarja. — Ministrski predsednik Herriot bo v kratkem odpotoval v London. Kot vzrok n. cilj tega potovanja navajajo konferenco glede poročila zavezniške vojaške kontrolne komisije v Nemčiji. Ta konferenca naj bi ugotovila pogoj enote, katero se bo poslalo Nemčiji ter sklenila, če naj se objavi celi dokument, ki obstaja iz uvoda, obsegajočega skoro petdeset strani ter dvanajstih členov, večinoma precej dobrih.

Bolj zanimiv vzrok obiska pa je skleniti z Austen Chamberlainom, angleškim ministrom za zunanje zadeve, pogoje francosko-angleškega varnostnega dogovora in vojaške dele tega dogovora glede nedotakljivosti Porenske. Pogajanja, ki se vrše sedaj med Londonom, Parizom in Berlinom, bodo gotovo uplivala na medzavezniški sklep glede tona poslanice, ki bo poslana Nemčiji glede predmeta razoroženja.

Za kulismi vrše precej fino diplomatično delo. Če bo Nemčija hotela pristati v porenski dogovor pod Ligo narodov, če bo zadovoljna tudi z arbitracijo v slučaju kakega možnega konflikta, vsled česar bi ne mogla iti v vojno s Poljsko ali kakim drugim iztočnim sosedom, ne da bi s tem involvirala vprašanja meja vseh zaveznikov, potem bo Francija olajšala svoje razoroževalne zahteve.

Ce se ne bo hotela Nemčija ukloniti v tej zadevi, bo zahtevala Francija izvedenje razoroževalnih zahtev do pičice, kar bi seveda pomenjalo, da bi poteklo dosti časa, predno bi bil Kolin oproščen. Nemško obotavljanje pri razoroževanju je bilo dosedaj ugodno za Francijo.

Tehnično je Nemčija le obligirana izpolniti pogoje versailleske mirovne pogodbe, da izposluje izpraznenje Kolina, a kot stoji stvari sedaj, se ne more izogniti ostri medzavezniški noti, ki involvira nadaljno okupacijo Kolina, razven če bi bila pripravljena pridržati se varnostnemu dogovoru.

Poročilo medzavezniške vojaške kontrolne komisije vsebuje dosti materiala, iz katerega bi se dalo sestaviti ostro poslanico. Poročilo krije dobo od osmega septembra pa do osmega februarja in niti malo dvoma ne more biti, da so bile zbrane informacije, ki jih vsebuje, le z največjo težkočo in kljub vsem oviram vlade.

WASHINGTON, D. C., 19. februarja. — Administracijski uradniki so bili včeraj vsi presenečeni vsled poročila iz Pariza, da je zavrnila ameriška komisija za fundiranje vojnih dolgov ponudbo za uravnavo francoskega vojnega dolga, katero je predložil francoski poslanik Daeschner izza svojega prihoda semkaj.

V zakladniškem departmentu so ugotovili, da ni predložil Daeschner nikake ponudbe in da ni mogla iz tega razloga komisija ničesar zavrniti. Tudi državni department ni vedel za nikako ponudbo, katero bi stavil poslanik Daeschner v tem oziru.

Sovjeti bodo gradili bojne ladje.

MOSKVA, Rusija, 19. febr. — Sovjetska vlada za začela v kratkem graditi 120 trgovskih ladij, 56 jih bo namenjenih za trgovino v Črnem morju.

Važna najdba.

MOSKVA, Rusija, 19. febr. — Raziskovalci so našli v neki votlini pri Simferopolu dva človeška okostnjaka, ki sta stara najmanj 50.000 let.

Velikanski posip.

MOSKVA, Rusija, 19. febr. — Pri Sebastopolu se je 130.000 ton zemlje posulo v Črno morje. V morju se je stvoril 150 metrov dolg polotok.

Ravnatelj svetovne poštne zveze.

RAVNATELJ svetovne pošte ... BERN, Švica, 19. februarja. — Švicarska vlada je imenovala mednarodnim ravnateljem svetovne pošte zveze zveznega sodnika Garbini Nerini-ja. Njegov prednik je bil Camille de Coppet.

Sovražniki tobaka se organizirajo.

Nekatere znane osebnosti v deželi hočejo sedaj, po uveljavljanju prohibicije, odpraviti tudi kajenje. — Stvar se je pričela natančno tako kot je pričelo gibanje za prohibicijo.

WASHINGTON, D. C., 19. febr. Natančno iste "uvodne korake", katere so napravili svoj čas reformatorji, ki skušajo izpreobrniti celi svet, v namenu, da uvedejo v deželo prohibicijo, se je storilo sedaj, da se uveljavi prepoved tobaka v katerikoli obliki.

Cela stvar je dobila že "narodni" pomen, kajti dne 4. in 5. marca se bo vršila tukaj konvencija, katere se bo najbrž udeležilo kakih dvesto delegatov iz vseh delov dežele. To konvencijo je sklical odbor stoterih, obstoječ iz belih in črnih, moških ženk.

Na čel celega gibanja stoji najbrž dr. Daniel Kress iz Washingtona sanitarija v Tokoma Park, Md. Njemu pomaga pri tem dr. Wiley, ki je bil pod Rooseveltom voditelj kemičnega oddelka poljedelskega departmenta ter je sedaj izdajatelj lista "Dobro gospodinjstvo".

V pozivu na kongres se glasi med drugim:

"Položaj (glede zavzivanja tobaka) postaja z vsakim dnem bolj kritičen. Vsaki mesec se pokadi v tej deželi šest tisoč milijonov cigaret in velik del teh cigaret odpade na otroke. V tej narodni krizi se mora pričeti boj s tem, da se zavaruje rastoča generacija pred tem strupom. Vsak otrok javne ali privatne šole bi moral izvedeti polno resnico glede učinkovanja tobaka. Vsak učenec nedeljskih šol bi se moral pod prisego obvezati, da ne bo zavzival tobaka v nobeni obliki. Začne naj se s križarsko vojno, da se spravi iz naših dnevnikov in perijodnih listov oglase, ki proslavljajo tobak. Kino-slike naj bi ne smeje še nadalje predstavljati ljudi, ki kade tobak".

Ze iz tega samega poziva je razvidno, da se niso ti "reformatorji" izza velikega boja proti opojnim piščam ničesar naučili, da pa tudi niso ničesar pozabili.

V tem pozivu zapazimo iste razloge, katere se je nekoč navedlo proti pitju alkoholčnih pišč. "Začasno" nočejo zahtevati pregledanja narodne postave proti tobaku, vendar pa hočejo, če le more, pospeševati sprejem postav, ki bi prepovedovale prodajanje tobaka v roke mladoletnih in ki bi onemogočile objave v listih, tikajoče se cigaret in tobaka.

Poziv zahteva tudi denarne prispevke, "ker bo ta križarska vojna stala milijone".

V zvezi s tem je treba pripomniti, da je pastorem gotovih protestantovskih sekt že davno prepovedano zavzivanje tobaka.

Pisanje na stroj z dvema prstoma.

Izkazalo se je, da je tehnika pisanja na pisalni stroj, katero so poučevali v vseh šolah sveta, povsem napačna. Neki francoski profesor je ugotovil, da je takozvani sistem z desetimi prsti, na katerega so učene tipkarice tako ponosne, posledica povsem nemernega vzporedjanja pisalnega stroja s klavirjem. Metoda pisanja v dvema prstoma, katero zasmejujejo kot lažjino, je dnevno edino pravila.

NOVA RAZOROŽEVALNA KONFERENCA V WASHINGTONU

Predsednik Coolidge hoče izvesti mnenje Anglije glede nove razoroževalne konference, ki naj bi se vršila jeseni. — Ameriški poslanik Kellogg je pričel s pogajanjem. — Francija in Japonska se bosta najbrž upirali.

Poroča John Balderston.

LONDON, Anglija, 19. februarja. — Razoroževalno konferenco v Washingtonu, ki se bo vršila jeseni, smatramo lahko za posledico razprav, ki so se vršile med Frank Kelloggom, ameriškim poslanikom, ki je zapustil svoje mesto, ter Austinom Chamberlainom, angleškim ministrom za zunanje zadeve.

Dejstvo, da bo predsednik Coolidge sklical novo razoroževalno konferenco, je bilo predmet razprav v poslanski zbornici in to dejstvo je potrdil tudi Chamberlain, ko je pripomnil na neko vprašanje.

— Zadevo se je neformalno omenilo v pogovorih z ameriškim poslanikom ter se sedaj razmišlja o njej.

Kabinet je danes preložil na poznejši čas razpravo glede ženevskega protokola in vprašanja varnosti, da debatira o konferenci, katero predlaga Kellogg. Dasiravno je prišla inicijativa od Kellogga, je nutil tudi Chamberlain priliko za nadaljne razgovore o tem.

Kellogg in Chamberlain sta se dogovorila glede konference. Edini element dvoma, ki preostaja glede te konference, se tiče stališča Francije in Japonske. Obe ti sili sta vprizorili na zadnjem plenarnem sestanku Lige narodov, da naj skliče razoroževalno konferenco Liga sama, ne pa Združene države. Sedanji angleško-ameriški sklep pa je uničil vse prilike, da bi se izpolnile želje pristašev Lige.

Chamberlain je informiral svet Lige narodov v Rimu, da se ne more v nobenem slučaju konferenca Lige sestati pred jesenjo. Ko bo šel prihodnji mesec na sestanek v Ženevo, bo povedal, da Anglija še vedno ne more ugotoviti svojega stališča napram protokolu Lige. Ker pa je konferenca Lige odvisna od protokola, bo ta objava gotovo preprečila sestanek.

Zaenkrat ni bilo še določeno, če se bo ta washingtonska konferenca omejila na mornariške zadeve. Chamberlain in Kellogg sta se dogovorila, da mora ta zadeva počivati, dokler se ne sondira drugih sil. Tukaj domnevajo, da ne bo Francija privolila, da bi v Washingtonu razpravljali o oboroževanju na kopnem in da ji bo pri tem pomagala Japonska. Vsled tega se bo pečal bodoči washingtonski sestanek izključno le z mornariškimi zadevami, prav kot prvi.

To se je splošno domnevalo na včerajšnjem kabinetnem sestanku, ko se je debatiralo o mornariških izdatkih. Winston Churchill, angleški finančni minister, ki skuša preprečiti mornariškim lordom, da bi dobili povišanje dovolil za deset milijonov funtov, za tri nove križarke in dodatne ladje, je izjavil, da bo treba na konferenci v Washingtonu vprizoriti poskus, da se izposluje "mornariški praznik" med velikimi silami, ki bi se poleg velikih bojnih ladij, kot dosedaj, tika tudi manjših ladij, križark in drugih.

Kot sem izvedel, so posvetili več pozornosti tudi podmorskim čolnom ter angleški politiki v Washingtonu. Razprave so kazale, da bodo skušali Angleži doseči dve stvari: — prvič "mornariški praznik", da se drastično skrči mornariške izdatke, in drugič dogovor, da se odpravi podmorske čolne in če bi to ne bilo mogoče, da se omeji njih število.

Kabinetu je bil predložen memorandum mornariških lordov, da je angleška mornarica dosti močnejša, da zajamči varnost komunikacij v imperiju, da pa ne more zavarovati komunikacij drugih dežel ali izvršiti blokade, kot določa protokol.

Ce bi se konferenca v Washingtonu odločila za

Zračna obramba je jako pomanjkljiva.

Stric Sam ni baje posebno čvrst v zračni obrambi in avijatika je v Ameriki dosti slabše razvita kot v drugih deželah, posebno evropskih. — Odredbe, s katerimi bi se odpomoglo sedanjemu nezadostnemu stanju.

WASHINGTON, D. C., 18. febr. Za zaklenjenimi vratni je dobil včeraj hišni komitej za avijatiko zaupne informacije zastopnikov armade in mornarice glede pripravljenosti obeh panog obrambne službe dežele. Čeprav se niso člani komiteja izrazili glede obrambnih načrtov, ki so jim bili pojasnjeni, se je vendar izvedelo, da niso bili posebno zadovoljni s sedanjim stanjem zračne službe. Številni člani komiteja so mnenja, da bi bilo treba na temelju izpovedi zastopnikov armade in mornarice uvesti temeljitejšo preiskavo glede zračne službe, posebno pa armadne ali pa imenovati komisijo, ki naj bi tekmo politja preiskovala ta predmet.

V imenu mornariškega tajnika sta izjavila pomožni tajnik Robinson ter podadmiral Jones, da je mornariška zračna služba povsem nezadostna. Armado pa sta predstavljala generalni major Hines in njegov pribočnik, major Wilby.

Po seji je objavil zasliševalec komisije, Perkins, da so vrgele zaupne informacije "celo ploho luči na vprašanje splošne obrambe, posebno z ozirom na zrakoplovstvo in da imajo vsled tega te informacije "veliko praktično vrednost".

Komitej je pronašel, da sta le dva od več kot sto članov generalnega štaba prideljena zračni službi in da je sedanje število le-

nadaljna skrčenja, bi bila tudi ojačena opozicija admiralitete proti vsakemu poskusu, da se uporabi angleško mornarico v mednarodne svrhe.

Ali bosta Francija in Japonska privolili v nadaljno washingtonsko konferenco? Prišli bosta, a brez navdušenja, — kot razvidno iz poročil, ki so prišla danes. Domneva se, da bo Francija koncemkonca privolila, ker si ne more privoščiti, da bi razburjala ameriško javno mnenje. Japonska pa ne more odkloniti, ker bi ostala sama in ker bi celi svet pripisoval temu dejstvu zavratne misli, kar bi seveda škodovalo japonskemu vgladu med narodi sveta.

Pogajanja med Romunsko in Nemčijo.

Nemčija bo naprosila reparacijsko komisijo naj poda svojo odločitev glede finančnih sporov med Romunsko in Nemčijo.

BERLIN, Nemčija, 18. febr. — Odgovor Nemčije na represalije Romunske v konfliktu radi finančnih diferenc, ki so se pojavile iz nemške okupacije Romunske leta 1917—18, bo najbrž obstajal v pozivu, naslovljenem na reparacijsko komisijo. Tako so izjavili včeraj zvečer v tukajšnjem zunanem uradu, Namignilo se je, da bi tudi haasko razsodišče lahko prevzelo to zadevo ter uravnavalo spor.

Poročila iz Bukarešta izjavljajo, da so romunski uradniki izgnali Nemce, ki so prišli tjakaj in da so jih spremljali do meje orožniki. Glasilo se je tudi, da je kolektirala od sobote naprej Romunska trikratne pristojbine na nemške importe in da je romunska vlada zapretila s konfiskacijo nemške lastnine na Romunskem ter s šest in dvajset odstotnim davkom na vse nemške importirane predmete.

Svota, prvotno involvirana v spor, je znašala tisoč milijonov nemških zlatih mark, a Romunci se se baje zadovoljili s stotini milijoni, dočim je ponudila Nemčija 50.000.000 zlatih mark ali nekako \$12.500.000. Ob tej točki so bila pogajanja prekinjena.

tal dosti manjše kot jih zahteva vojni department.

Armada ima sicer veliko številno letal, a večina teh je zastarela ter bo kmalu neporabna.

Pred eksperimentalno sejo je zaslišal komitej prejšnjega pomožnega mornariškega tajnika Roosevelta, ki se je izrekel za enotnost zračne službe.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$17.50 2000 Din. — \$34.80 5000 Din. — \$86.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspoložila na zadnje pošte in izplačajo "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.40 500 lir \$22.50

300 lir \$13.80 1000 lir \$44.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Raspoložila na zadnje pošte in izplačajo Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljke, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ

LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjev in Liran sedaj ni stalna, menja se večkrat in pogostokrat; iz tega razloga nam ni mogoče poslati natančne cene vsakega računa po cenil tistega dne, ko nam pride poštni denar v roke.

POŠILJATVE PO BEŽOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.-

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4857.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za ničemstva za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri sprejemanju kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bavišče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

SMER AMERIŠKE POLITIKE

Ko so tekem zadnjih volitev volilec dežele glasovali za Coolidge-a, da ga ohranijo na mestu predsednika Združenih držav, so hoteli, da bo vse ostalo postareno.

Republikanska politika se je opirala le na eno stvar. Vedela je, da bo zmagala, ker se je vsa dežela bala izprememb v administraciji in ker so republikanski kampanjski voditelji neprestano ponavljali, da bo zavlada v deželi velika nezaposlenost, da bodo nadaljni milijoni ljudi izgubili delo, če bi zmagala kaka druga stranka. Trdili so, da bi velekapital umaknil svoj denar iz industrijskih podjetij in da bi se pojavila ena onih strašnih kriz, katere je Amerika že večkrat doživela.

Dobro so vedeli republikanci, da jim ni treba storiti nič drugega kot zapreti človeku, ki si služi svoj vsakdanji kruh, da bo izgubil svoje mesto ter izročil družino stradanju — in stopil bo na njih stran ter volil kot ukazujejo, neglede na njegovo osebo in mnenje in razpoloženje.

Kaj pa so storili republikanci po svoji ogromni zmagi? Spravili so usodo naroda, namreč vseh razredov naroda v še tesnejši stik z Wall Streetom ter kapitalističnimi interesi.

Na vodilna mesta v zvezni vladi skušajo spraviti može, ki so bili od nekdaj v tesnem stiku s truzi ali truzom sličnimi organizacijami kapitala.

Farmerji ne bodo deležni neposredne zakonodajne pomoči, katero so jim je obljubili tekom kampanje.

Organizirano delo je izgubilo ves ugled in moč, posebno izraza smrti starega Gompersa.

Reakcijske teženje sedanje administracije so jasne vsakemu, tudi če nima dosti pojma o politiki.

V svoji inozemski politiki zasleduje vlada isto smer. Principijelno se ne sme vmešavati v evropske zadeve, a se briga za vse, posebno pa za one stvari, pri katerih je prizadet kapital.

Vprašanje dolgov, katere so napravile zavezniške dežele v Združenih državah, nam nudi klasično primer.

Združene države zahtevajo povrnitev denarja, češ, da je to denar davkoplačevalcev, ki imajo pravico do denarja, posojenega iz njih žepa. Z Anglijo je bil že sklenjen tozadeven dogovor, Francija se obotavlja, kljub velikemu pritisku iz Washingtona in Italija je enostavno izjavila, da sploh ne bo ničesar plačala, kjer je že itak dosti žrtvovala v vojni.

To je najbolj komodno, a tudi najbolj odkritosrčno stališče.

Resnica je, da bo še precej vode steklo v morje, predno bo dobila Amerika cent od svojih evropskih zaveznikov, a Amerikanci ne bodo popustili, ker stoji za celim gibanjem, ne narod, pač pa kapital, ki ničesar ne izpusti iz svojih krempljev.

Naslednja štiri leta nam bodo šele pokazala, v koliki meri bodo izpolnili republikanci obljube, katere so dali narodu ob volitvah.

Iz kroga naših naročnikov.

Ko je obnovila Mrs. Mary Tomac iz Porterville, Cal., naročnino, je dostavila:

"Priloženo vam pošiljam šest dolarjev za tekoče leto. Vaš list je izborna razvedrilo. Lansko leto je bilo tukaj jako suho, ker ni bilo dežja. Letos pa dobro kaže. Dež pridno namaka in upamo, da bo pšenica dobro uspela. Pozdrav!

Rojak Anton Snuber nam je poslal iz Keewatin, Minn., novega naročnika ter pripomnil:

"Lista Glas Naroda vsebuje najboljše živno, kar ga imajo ameriški Slovenci. Prinaša vsako leto nove in nove stvari."

pride tukaj v Severni Minnesoti. Pošiljam vam Money Order za šest dolarjev in naslov novega naročnika John Strka. Želim vam obilo novih naročnikov v letošnjem letu!"

Iz St. Marys, Pa., nam piše rojak Louis Skrabec:

"Priloženo dobite \$3.00 za naročnino. Upam, da mi bo list še znanprej prinašal vsakovrstne novice in kolono Peter Zgaga, ki je najbolj zanimiva. Petra Zgago lepo pozdravim!"

Rojakinja nam piše iz Aurora, Ill.:

"Tukaj vam pošiljam za letošnje leto..."

zdravljam, posebno pa se Mr. Petra Zgago, ker mi njegova kolona jako ugaja. Veseli me, ker sempatam malo koverte prelufta. Zdi se mi, da je tisti čikaški gospod vse duhovne pohujšal s koverdami. Tukaj pri nas imamo takega, ki se ne zmeni za drugo kot za dolar. Njegov vzor Jezus je bos hodil, oni imajo pa avtomobile in kupe denarja. Pri tem pa čisto nič ne pomislijo na reveže, ki komaj izhajajo v tej draginji!"

Rojakinja Christine Carevich, nam je pisala iz Torrance, Cal.:

Cenjeni uredniče: Prilagam naročnino za eno leto. Glas Naroda nam je zelo priljubljen list ter res bi bila prav težko brez njega. Trudila sem se, da sem zainteresirala tudi soproga, da čita, kajti po rodu Dalmatinec bi želel, da bi naročili hrvatske novine. Oh, Mr. Zgaga, saj res zaslužite to ime. Menda ubogemu Kovrti še počitka ne daste. Kaj pa, ko bi se mu želel prosi? Siromak bi bil ves ramen in posledice si lahko mislite.

Tudi povesti in romani so jako zanimivi. Sprejmite pozdrave!

Jugoslavija irredenta.

Senator Mosconi o drugorodcih v Italiji.

Pred kratkim je izšla knjiga generalnega civilnega komisarja v Trstu senatorja Mosconija o drugorodcih. V obsežnem poglavju o Jugoslovanih trdi najprej, da je država Habsburgovcev v Trstu, Julijski Krajini in Dalmaciji podpirala Slovence na vse načine. (To ni res! To laž so mu navzeli Tržačani, ki dobro vedo, kako je Avstrija gojila Italijanstvo v celem Primorju, oni pa so dosledno kričali, da protežira Slovence!) Hotela je s tem zadušiti italijanski irredentizem. (Ni res! Vladni možje so čestokrat najsilnejše pojave irredentizma označali za otročarije, na katere se ni treba ozirati!) Po nastopu novega režima so se Slovanci vzbujale prazne nade, v njih se je razvilo neko razpoloženje neprestane nemirnosti, grozeče in nevarne. Pri Italijanih je narasla celovljenost, namen reakcije v obrambo lastne pravice. Dogodki v Splitu so izzvali ljudski izbruh do požiga Narodnega doma. Na te in druge dogodke in na valovanje med prebivalstvom si je Mosconi določil točne kriterije, da treba z drugorodci postopati po zahtevi enakosti in pravičnosti, hkratu pa od njih zahtevati lojalnost in spoštovanje države ter italijanske narodne zavesti. Zazvel se je za pomirjevalno avniujočo politiko stare in superijorne civilizacije. Jugoslovanske prebivalstvo je polagoma spoznalo potrebo, da se v svojem lastnem interesu prilagodi novemu stanju v deželi, Mosconi pravi dalje, da je v vsakem Slovancu narodni čut globoko ukoreninjen in ga treba v pravičnih mejah spoštovati. Vsako sovražno postopanje bi ga samo utrdilo in poostroilo. Posebno tam, kjer je drugorodna masa kompaktna, se ne more odrekati slovenske ljudske šole, ki odgovarja globoko čuteči potrebi posameznih družin. In vsled zopetne odprtosti sovanskih šol, mislim tudi na kak srednješolski zavod. Mosconi hoče seveda vse ukrepe preplesti z italijanskim duhom asimilacije, službeni jezik mora biti italijanski ali priporočenaendar nekako približanje slovenskim zahtevam v svrhu "pomirjenja in pobratenja". Od fašistovske vlade pa ni pričakovati takih izprememb, na kakršne misli Mosconi.

Z Goriškega

poročajo: V Antronopiani v provinci Novara se je smrtno ponesrečil 28-letni delavec Rudolf Vondica iz Lokovec. S krampom je zadel na mino, ki je eksplodirala in ga ubila.

V goriški bolnici je umrl 28-letni Fran Obid iz Bukovega. Na sv. Štefana dan je bil v prepiru v neki gostilni ranjen na glavo.

Prosluli Pisenti, ki je vodil doslej najhujšo fašistovsko borbo proti Slovincem, je na zadnjem zborovanju fašistovske organizacije v Vidnu, kakor vse kaže, s svojo strujo pogorel. V odbornu ga ni več. Moč je hotel z vso silo vstvariti med slovenskim ljudstvom fašistovsko stranko, ki bi tlačila narodno čutečo Slovence, pa se je poizkus izjalovil. Uspehi so bili tako neznani, da je nekaj časa tako velika Pisentijeva slava sedaj namah razpadla v nič.

S Krasa

poročajo o preganjanju Slovincov s strani milicnikov in fašistov. Ljudi vstavljajo po cestah in jih preiskujejo. Lav. Štreklja iz Komna, katerega so dohiti milicniki zvečer na poti, so osuvali in prepleli, da je moral nato k zdravniku po pomoč. Slična poročila prihajajo iz raznih kraških krajev. To je fašistovsko delo za mirno sožitje med italijanskim in slovenskim življenjem!

Kako se deli pravica v Julijski Krajini.

Odvetnik dr. F. Mikuletič v Ilirski Bistrici opisuje v "Edinosti" razmere na sodnih, kjer vlada samo italijanska. Slovinci dobijo v roke vabila in razsodbe vključno v italijanskem jeziku, katerega ne razumejo. Dogode se taki slučaj: Kmet iz Jelovca 35 km od Bistrice, je prišel na sodnjo z italijanskim vabilom, katero pa se je tikalo zapuščinske razprave, vršene na na licu mesta. Kmetiča iz Koritnice je hodila po Bistrici z italijanskim vabilom, ko jo je sodnik čakal doma za zapuščinsko razpravo. Takih slučajev je polno.

Po sodnih je polno zastanega dela, poleg drugih vzrokov tudi tega, ker vsaka mala pravdica, ki se je včasih opravila v pol ure, traja cel dopoldan. Sodniki ne znajo slovensko, stranke ne znajo italijansko, pravih tolačev ni in tako se gode po sodnih pravne kolobozije. Da ob ta-

imajo ljudje nepotrebne zamude in stroške, je razumljivo samo po sebi.

V Dolini

pri Trstu je umrla Uršula Pangerec, soproga bivšega župana in poslanca Pangereca.

Nasadi na bojiščih.

Sestavljen je načrt za nasade po hribih in gričih, kjer so se vršili hudi boji. Zavzelo se je za to misel društvo "Pro Montibus et Silvibus" in gospodarski nadzornik inž. Fasan je sestavil načrt. Nasadi, ki se bodo zvali "sveti gaj", bodo na Sveti gori, na Sv. Gabrijelu, na Kalvariji, v Panovcu, na Sv. Marku, na Rufutu, na nirenskem gradu, na Vrhu sv. Mihaela, na Fajtovem hribu in na Sabotinu. Nasaditi se ima 332,24 dreves, od teh pa 126,000 na "svete cone", ki ostanejo nedotakljive in obdržijo ono stanje, katero jim je pustila vojna. V teh conah bodo gaji okoli bojišč, drugod na vrhu hribov.

Z Goriškega

poročajo: V Antronopiani v provinci Novara se je smrtno ponesrečil 28-letni delavec Rudolf Vondica iz Lokovec. S krampom je zadel na mino, ki je eksplodirala in ga ubila.

V goriški bolnici je umrl 28-letni Fran Obid iz Bukovega. Na sv. Štefana dan je bil v prepiru v neki gostilni ranjen na glavo.

Prosluli Pisenti, ki je vodil doslej najhujšo fašistovsko borbo proti Slovincem, je na zadnjem zborovanju fašistovske organizacije v Vidnu, kakor vse kaže, s svojo strujo pogorel. V odbornu ga ni več. Moč je hotel z vso silo vstvariti med slovenskim ljudstvom fašistovsko stranko, ki bi tlačila narodno čutečo Slovence, pa se je poizkus izjalovil. Uspehi so bili tako neznani, da je nekaj časa tako velika Pisentijeva slava sedaj namah razpadla v nič.

S Krasa

poročajo o preganjanju Slovincov s strani milicnikov in fašistov. Ljudi vstavljajo po cestah in jih preiskujejo. Lav. Štreklja iz Komna, katerega so dohiti milicniki zvečer na poti, so osuvali in prepleli, da je moral nato k zdravniku po pomoč. Slična poročila prihajajo iz raznih kraških krajev. To je fašistovsko delo za mirno sožitje med italijanskim in slovenskim življenjem!

Kako se deli pravica v Julijski Krajini.

Odvetnik dr. F. Mikuletič v Ilirski Bistrici opisuje v "Edinosti" razmere na sodnih, kjer vlada samo italijanska. Slovinci dobijo v roke vabila in razsodbe vključno v italijanskem jeziku, katerega ne razumejo. Dogode se taki slučaj: Kmet iz Jelovca 35 km od Bistrice, je prišel na sodnjo z italijanskim vabilom, katero pa se je tikalo zapuščinske razprave, vršene na na licu mesta. Kmetiča iz Koritnice je hodila po Bistrici z italijanskim vabilom, ko jo je sodnik čakal doma za zapuščinsko razpravo. Takih slučajev je polno.

Po sodnih je polno zastanega dela, poleg drugih vzrokov tudi tega, ker vsaka mala pravdica, ki se je včasih opravila v pol ure, traja cel dopoldan. Sodniki ne znajo slovensko, stranke ne znajo italijansko, pravih tolačev ni in tako se gode po sodnih pravne kolobozije. Da ob ta-

Peter Zgaga

V nedeljo bo pustna nedelja. V torek bo pustni torek. In v torek bo god mojega prijatelja Koverte.

Če jo je kdaj pogruntal, jo je pogruntal takrat, ko si je izbral pust za svoj imendan.

Noben drugi dan v letu bi tako ne odgovarjal njegovim norčavostim in polomijam.

Želim mu vse dobro. Dobro naj ga lomi, da se bomo že vsaj malo nasmejali, ker nam v novi domovini tako strašno manjka šaljivega čtiva.

Večkrat naj pove tisto o dnevniku, kateri se rojaki tako prisrešno nasmejejo.

Pa tudi o svoji poštenosti, človekoljubnosti in bratski ljubezni naj včasih katero zine.

Smeha bo potemtakem dovolj. Želim mu vse dobro. Le dobro naj ga lomi.

*

V Ameriki je od sile lepih deklet. Nekatero so malo manj, nekatere malo več inteligentne. Nekatero imajo malo več, nekatere pa malo manj kredita.

Med njimi je pa ena, ki je najlepša in najbolj kreditna.

To je tista, ki je na ameriškem dolarju.

*

Z ameriško prihibicijo je velik krč. Nagiblje se na to in ono stran, na pravo se pa noče obrniti.

Vzrok tega je najbrže ta, ker so sodniki in porotniki istega mnenja kot so stali ljudje, ki živijo v Združenih državah.

*

Poročajo mi o ženi, ki je huda kot satan. Imela je moža, ki je bil zavarovan za par tisočakov. Moč je bil ponižen, toda grimal se je tako, da je nazadnje strašno hudo zbolel.

Takrat pa žena v jok. Obkle je trgala s sebo, razmršenih las je hodila naokoli ter rotila zdravnika, naj ji pove, če je še kaj upanja.

Zdravnik, ki je prav dobro poznal to zakonsko razmerje, jo je sočutno vprašal:

— Kaj mislite s tem povedati, gospa, če je še kaj upanja? Predno vam odgovorim, moram vedeti, kaj upate. Ali upate, da bo živ, ali upate, da bo umrl?

*

Nič ni bolj lisičje in sumljivega kot je žensko besedno namigavanje.

Nekoč je dekle objemalo fanta in mu sladko šepetalo:

— Ali se spominjaš, ko si mi večeraj rekel, da mi boš kupil lepo darilo? Zadovoljna sem šla spat, in več, kaj se mi je sanjalo. Sanjala sem o krasnem prstanu s tremi diamanti...

Fant je malo pomislil, kar zaželelo ga je ob misli na prstan s tremi diamanti ter odvrnil:

— Veš kaj, sanjske bukve ti bom kupil, da boš vedela, kaj te sanje pomenjajo.

*

Zadnjič so v veseli newyorški družbi jedli klobase. Dobre klobase so bile, iz prasičjega mesa narejene, samo nek čuden okus so imele.

Pozneje so navzoči konstatirali, da so bile v "Našem Dimu" prekažene.

*

Amerika bo dala Poljski pet milijonov dolarjev posojila. Amerika je sploh velikodušna, posebno napram našim evropskim državam.

Poljska je že dosti dobila, Čehoslovaška, Romunska, Jugoslavija in Grška.

Človekoljubno bi bilo, če bi malo bolj skrbela, za sinove teh narodov, ki delajo po ameriških livarnah, jeklarnah in premogovnikih.

Kaj koristijo milijoni, ki jih dobila Poljska ali Jugoslavija, poljskemu ali jugoslovanskemu delavcu, ki poti za ameriškega kapitalista krvav pot za bore tri dolatje na dan?

Novice iz Jugoslavije

Škof proti duhovniku, demokrat-skemu kandidatu.

Djakovski škof Dr. Alksamovič je prepovedal katoliškemu župniku dr. Mati Novoselu kandidaturu na listi samostojne demokratiške stranke z motivacijo, da je za službo neobhodno potreben.

To postopanje naslednika Strossmayerjevega je vzbudilo v vseh političnih krogih veliko ogorčenje, ker ni škof nikdar tako rigorozno nastopal proti duhovnikom, ki so kandidirali na separatistični radičevski ali kak drugi kandidatni listi.

Samomor radi gradnje gledališča v Skoplju.

Dne 29. januarja se je ustretil v Skoplju ruski arhitekt Sergij Belajevski in je bil na mestu mrtve. Vzrok samomora je gradnja novega gledališča v Skoplju. Belajev je bil namreč višji arhitekt, ki mu je ministrstvo za javna dela poverilo gradnjo gledališča, ko je bila stavba že do polovice gotova, dočim je prejšnja dela vodil arhitekt Bronstein. V zadnjem času pa je Belajevski izračunal, da streha in fasada ne odgovarjata niti ceni niti pravilni arhitekturi. Radi tega se je kot čist in vreden strokovnjak silno razburil. Povedal je svojemu prijatelju Gjurokoviću, bančnemu ravnatelju v Skoplju, da stane streha 100.000 Din. več, kakor bi bilo potrebno in da tega ne more preživeti. Dne 29. januarja je zjutraj plačal račun v hotelu, potem pa se takoj ustretil. Kroglu mu je šla direktno skozi sree.

Tragična smrt priljubljenega inženirja je vzbudila v Skoplju splošno sožalje.

Pred usmrtitvijo Čaruge.

Kakor smo že poročali, je kralj odklonil prošnjo roparja Jovana Čaruge za pomiloščenje, pač pa so njegovi trije tovariši, ki so tudi bili obsojeni na smrt, pomiloščeni na dosmrtno ječo. Čaruga je odklonitev prošnje povsem mirno poslušal ter izjavil: "Če že moram umreti, prosim, da se usmrtitev kmalu izvrši".

Usmrtitev bo izvršil sarajevski krvnik Mausel.

Slovenski umetnik v Zagrebu napaden.

30. januarja zvečer je sedel v gostilni Zebić na Maksimirski cesti znani slovenski glasbenik Ciril Ličar v družbi več intelektualcev pri kozarcu vina. Gostilničarjev brat, ki je iz razgovora gostov izvedel, da je Ciril Ličar jugoslovanski Sokol, je navalil nanj, ga vrgel na tla pod mizo, suval z nogami ter skakal po njem.

Ličar je bil pri tem napadu precej poškodovan.

Konec treh glasovitih kačakov.

Notranje ministrstvo je dobilo s Cetinja brzojavno obvestilo, da

so v Malem Dolu 4 orožniki nalezli v neki hiši na sledeče tri glasovite kačake: Gjuro Krivokapiča (učenjen na 50.000 Din.) ter Ilijo Krivokapiča in Mito Markovića (učenjena na 30.000 Din.). Vsi trije so bili v boju z orožniki ustreljeni.

Požar na postaji Bosanski Brod.

V noči 28. januarja je na dolejš se nepojasnjen način izbruhnil požar v skladišču železniške postaje Bosanski Brod. Ogenj se je naglo razširil tudi na sosednje objekte in se je bilo bati, da zavzame katastrofalen obseg. Gasilcem in domačinom se je po naporni akciji posrečilo omejiti požar.

Škoda se ceni na 900.000 dinarjev.

Stražen zločin v Londonu.

Ko je te dni službujoči stražnik v neki londonski ulici vršil službo, je začel iz neke hiše klice na pomoč. Stopil je v hišo in našel kuharico, zvezano na postelji. Postelja je gorela. Stražnik je takoj pogasil ogenj in rešil kuharico iz smrtnega strahu. Ta je na to pripovedovala, da jo je napadel neznanec, ki je vprašal po gospodinji, na to pa pograbil kuharico in zahteval od nje denar. Ko mu ga je dala, jo je privezal na posteljo in jo oddal. Policija smatra, da je zločin izvršil norec.

POJASNILLO

Pred kratkim smo objavili dva dopisa iz Pittsburgha, ki sta si v gotovih ozirih nasprotovala, posebno, kar se je tikalo računov tamošnje slovenske župnije. Da se nikomur ne bo godila krivica, smo pisali svojemu zaupniku v Pittsburghu za pojasnilo. Poslani nam je tiskane račune lanskega leta, in reči moramo, da so popolnoma v redu. Tamošnji slovenski župnik da skoraj sleherni mesec račune tiskati, nakar razdeli iztis med svoje župljane. Računi so pravilni in točni. Kdor se hoče p tem prepričati, naj se obrne na tamošnji cerkveni odbor.

Dopisnike opozarjamo, naj poročajo resnico.

Koledar za leto 1925.

Še nobeno leto nismo Koledarja tako naglo prodajali kot ga letos. Skoraj sleherni, ki ga je naročil, nam sporoči, da je z njim nadvse zadovoljen. Vsebuje dosti aktualnih člankov, lepih povesti ter nasvetov, ki pridejo prav vsaki gospodinji.

Nadalje vsebuje kratko zgodovino priseljevanja v zadnjih petdesetih letih ter natančno besedilo nove priseljeniške postave.

Globok in mnogo odkrivajoč je tudi članek "Svet bodočnosti".

Kdor hoče imeti Koledar, naj ga takoj naroči.

Naša želja je—

da Vas z dejanji, ne z besedami prepričamo, kako koristno je za Vas, ako se za Vaše ban-kovne posle poslužujete našega posredovanja.

ZA DENARNE NAKAZNICE
v dolarjih, dinarjih in lirah,

ZA VLOGE NA "SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

katere obrestujemo na 4% na leto in katere so sigurno naložene.

ZA POTOVANJE V DOMOVINO IN POVRATEK

kakor za vse druge bančne posle

obrnite se s popolnim zaupanjem na poznano

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Spojitev Avstrije z Nemčijo.

Potovanje dveh vodilnih političnih avstrijske nemško - nacionalne stranke, Dinghoferja in dra. Franka, v Berlin je vzbudilo precejšnjo pozornost in sprožilo nekaj komentarjev v Avstriji in v inozemstvu. Ti članki so se gibali okrog takimenovanega problema združitve Avstrije z Nemčijo.

Imenovana avstrijska politika sama sta smatrala za potrebno, da svoje potovanje komentirata v avstrijskih listih. In baš ti komentari so najbolj značilni, ker javno pričajo, da celo avstrijska nemško - nacionalna stranka, ki je najbolj vsenemška in v nacionalnem pogledu najekstremnejša, ne računa z možnostjo, da bi se dancs dalo govoriti o združenju z Nemčijo. Danes, ko se je Nemčija napram vsemu svetu pokazala kot nezlojalen izvrševalec najvažnejših mirovnih obveznosti, saj se je dognalo, da dogovorjenega razoroževanja ni izvrševala v predpisani meri, je antanta edina v prepričanju, da je treba biti previden in nezaupen napram Berlinu. In v tem razpoloženju, ki danes prevladuje tako v Franciji kot v Angliji, ni prostora niti za najmanjšo možnost združenja Avstrije in Nemčije. O tem so si odločajoči moči v Londonu prav tako na jasnem kot na Dunaju. In pri tem se raznovrstni gospodarski momenti, ki prihajajo v poštev osobito za Avstrijo, niti ne jemljejo v račun, tvorijo pa celo zelo močan faktor proti forsiranju težnje k uniji. Glasovi, ki jih je bilo čuti ob tej priliki iz zapadne Evrope, samo potrjujejo, kakor odločno je antanta zoper vsakršne projekte nemško-avstrijske unije.

Potemtakem problem spojitve avstrijske republike danes sploh ne obstoja. In ne sme obstojati čim dalje časa, to moramo pristaviti tudi mi, s stališča naše kraljevine. Za nas pri tem ne prihaja v poštev samo vprašanje koroških Slovencev, samo celokupna naša vnenjopolitična situacija.

Za nas je popolnoma dovolj, da imamo za sosedo eno velesilo, Italijo. Republika Avstrija na severu, manjša razorožena, tvoroča jez ali zaščitno barijero med nami in Nemčijo nam je mnogo prikladnejša nego velika Nemčija sama. V našem interesu bi bilo, da se takva spojitve sploh nikdar ne izvrši, marveč da ostane Avstrija država zase, kakor je Švica ali Liechtenstein. Ako se pojavi Nemčija na Dunaju, ob Moravi, ob Rabi in Muri, postane činitelj v srednjem Podunavju, kjer je ostalo še toliko nasprotij, preko enako orientiranega madžarskega Podunavja pa postane faktor tudi na pragu Balkana samega. Sistem mahih in srednjih držav v Podunavju in na Balkanu pa nikakor ne more trpeti v svoji sredini velike Nemčije, ker bi pomenilo to začetek nove nestabilnosti. Nemčija ne bi stremela samo preko Slovenije na severno Adrijo, marveč bi podpirala madžarske aspiracije do vrat Beograda; to bi bila tedaj obnovljena Avstro - Ogrska z vsemi zlimi posledicami.

Naš eterum censeo je tedaj: Nemčija se za nobeno ceno ne smi pripustiti v Avstrijo. Ako bi kdaj koli pozneje stopilo pred nas vprašanje za neodložljivo nujnostjo, bi se smelo to zgoditi šele tedaj, kadar se stanje v nasledstvenih državah dobro konsolidira in utrdi kadar odmore stare, nam nasprotujoče tradicije in se sicer tudi vnanje politično vzhodna Evropa definitivno orijentira v določeno smer. Kako vloga bi pri tem igralo vprašanje koroških Slovencev, je seveda odvisno le od celokupnega takratnega položaja; gotovo pa je, da naš cilj ne more biti meja na Dravi, tudi ne na Vrbskem jezeru, marveč v okolici Št. Vida. Šteer pa je v tem pogledu vsako detajljanje danes le sladka muzika; stvar je omeniti le, da se naglasi jedro zadeve.

Dinghofer in Frank bosta morala priti po vizum za potovanje v Berlin nudi — v Beograd, kadar bi hotela razpravljati o resnih zadevah; dolej pa mora biti njuno potovanje le "informativnega" značaja. ("Jutro")

V ZNAMENJU LJUBOSUMNOSTI

Te dni se je odigrala v Meidlingu poleg Dunaja krvava tragedija, ki ima svoje vzroke v ljubosumnosti.

Voznik Stockinger ima v Bendlovi ulici v Meidlingu svojo hišo. Mož je oženjen in je oče dveh otrok. Njegova žena Ana je pred kakimi tirinajstimi dnevi vzela k sebi svojo sestro Elizabeto, poročeno Vida. Sestra se je ločila od svojega moža, tolmača za madžarski jezik, in je stopila v odnosaje z nekim ameriškim zdravnikom. Ž njim je živela pri Ani Stockingerjevi, kjer jo je večkrat obiskal očeni mož, katerega opisujejo za velikega prepirljiveca. Kadarkoli je prišel Vida na obisk, vedno so se prepirali. Bil je pa hud na Elizabetino sestro Ano, kateri je očital, da daje njegovi ločeni ženi potuho.

Tako se je zgodilo tudi v torek. Vida je prišel k Stockingerjevim.

Srečal je ameriškega zdravnika, ljubimca ločene Elizabete, in se je razgovarjal z njim po angleško. Nato se je zdravnik poslovil. Vida je ostal s svojo bivšo ženo in vsakojni sam. Nenadoma je počulo pet strelcov. Stockingerjeva ki je trenutno bila odsotna v nekem drugem prostoru, je hitela v sobo, kjer se je nahajala njena sestra. In je videla, da leži Elizabeta v krvi. Hotela je klicati na pomoč. Toda Vida je že pomiril proti njim sprožil orožje. Zadel jo je smrtno, nakar je oddal še strel proti sebi. Raml se je v sence in kroga mu je izstopila tik nad očesom.

Ko so čuli ljudje v sosesčni deonacijo, se je zbrala pred hišo množica sveta. Nekdo je telefonično rešilni postaji, s katere je prihitel zdravnik, ki pa je mogel samo ugotoviti smrt Elizabete in Ane, dočim je imel s težko ranjenim Vido težek boj, predno ga je obvezal. Ljubosumnost ločene, breaz z nogami in se je branil z rokami. Strežaji so ga morali zvezati da mu je zdravnik obvezal rano, ki je težka, a ne smrtonosna. Vido so potem prepeljali v bolnišnico, kjer bo najbrže okrevl.

"GLAS NARODA", THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

DOBRO SE JIM GODI

Vprašanje —

kadilec navadnih cigaret.

Če sem zadovoljen z mojo vrsto, zakaj bi preminjal?

Odgovor —

kadilec Helmar cigaret.

Nikdar ne morete biti res zadovoljni z ozirom, kar imate, dokler niste poskušali in si prisvojili najboljše.

Helmar vam daje čisti turški tobak, najboljši in najbolj drag tobak za cigarete. Navadnih cigaret vam daje množino mešanega tobaka v katerem je le malo turškega.

Posledice prevelike ljubezni.

Neko dunajsko sodišče je prošle dni obravnavalo neobičajen umor in poskus samomora. 37-letni vratar kemične tvornice "Adler" v Neufeldu Rudolf Rack je lani ustrelil svojo omoženo ljubico Alojzijo Keckovo, s katero je bil v intimnih odnosih zadnja štiri leta.

Rack je živel v zelo siromašnih razmerah in je bil nastavljen pri istem podjetju kakor mož njegove ljubice. To ga je pravzaprav zapeljalo v skušnjavo. L. 1919. je prišel v Neufeld in dobil službo v podjetju, kjer je bil Keck obratovodja.

Keck je uporabljal Racka za svoja hišna opravila. Vratar mu je moral donosati premog in drva in je ob takih priložnostih vedno prihajal v kuhinjo. Nekoč je bil zelo nejevoljen. Keckova žena ga je tedaj sprejela zelo ljubezno ter ga je vprašala, čemu se drži černo. Vratar je odgovoril, da se je skregal s svojo ženo, nakar ga je začela Keckova gladiti in tolažiti. Končno mu je velela sedeti in kmalu nato se je našla sama v njegovem naročju.

To se je zgodilo l. 1920. Poslej je bil Rack od te ženske kakor obseden. Keckova ga je vabila na tajne sestanke, a je zahtevala za svojo ljubezen vselej odkupnino v

obliki darov in denarne podpore. Rack se ji je nekaj časa upiral, končno pa je docela podlegel njenemu vplivu. Otrsti se je ni mogel za nobeno ceno in je bil v njenih krempjih kakor začaran.

Lani v prvi polovici meseca julija je stvar priklopela do vrhunce. Racku je lastna žena očitala nezvestobo, kar je moža spravilo v velik obup. Kljub temu pa se ni mogel odtrgati od ljubice. V sled obupa se je napil in zapravil na pijaki ves denar, ki ga je iztržil za predano seno — okoli petsto din v jug. valuti. Potem je povabil Keckovo na sestanek. Ljubica je prišla. Ko se mu je hotela približati, je Rack bliskovito potegnil iz žepa nabit revolver in usmrtil zvozdno s tremi strelci. Nato je obrnil revolver še proti sebi in je izstrelil vse kroglice. Naključje pa je hotelo, da se je ranil težko, vendar ne smrtonosno.

Racka so po prihodu iz bolnišnice zdravniški preiskali in so izjavili, da je človek brez lastne volje in tudi dedično obremenjen. Z ozirom na te okoliščine je bil mož oprošten krivde umora Keckove žene, ker je dokazano, da se je hotel končati tudi sam. Obsojen pa je bil na tri trdne ječe radi uporabe orožja, za katerega ni imel predpisane orožnega lista.

Poglavje o italijanski hvaležnosti.

Italijanski listi poročajo o jako zanimivem darilu, katerega je poklonila italijanska vlada pisatelju in reškem pustolovcu D'Annunziju. Mož j prejel v dar znano vilo Falconjeri v Frascatiju pri Rimu. Vila je bila med vojno sekvestrirana, ker je bila nemška last. Po vojni je dobila palačo italijanska država na račun reparacijskih odplačil. Srečni imenitelj te hiše je sedaj Gabriele D'Annunzio.

Vila, ki spada med najlepše v Frascatiju, je bila zgrajena v 16. stoletju pod pontifikatom Pavla III. Pozneje je prišla v posest trapištov, ki pa niso mogli spraviti skupaj potrebnih sredstev za vzdrževanje razkošne palače. Veledega so ponudili zgradbe nemške

mu bankirju von Mendelssohnu. Ta jo je kupil zase in jo nato poklonil nemškemu cesarju Viljemu II. Cesar je ostal posestnik vile samo na papirju in je dal krasno palačo na razpolago nemškemu umetnikom, ki so se mudili del časa v Italiji.

Brezposelna podpora bivšemu poslancu.

Kakor poročajo iz Londona, je dobil bivši poslanec delavske stranke, Law, ki je pri zadnjih volitvah propadel pri konservativnem kandidatu, zase in za svojo rodbino podporo za brezposelnost, ker je zaman iskal dela. Pisatelj Franc Herczeg prodigan

Zanimivo poglavje o prijateljstvu.

Prijateljstvo med osebami različnega spola je mogoče edinole v izjemnih slučajih. Vsako prijateljstvo je podvrženo posebnim zakonom. Čimstarejši je človek, temtežje sklene novo prijateljstvo. Poglavitna opora so skupni interesi in skupno delo.

Prijatelji so nam poleg rodbinskih članov najbližji in najdražji. Brez njih bi nastala vrzel v našem življenju. Ljudje brez prijateljev žive razuzdano in osamljeno. Normalni človek čuti potrebo, da pritegne k sebi vsaj nekaj osebe, v katerih ima oporo in merilo za samega sebe. Prijateljstvo nas vodi iz ozkih osebnih in rodbinskih meja na široko polje družabnega življenja. Če bi ostal človek samo v krogu rodbine bi ne poznal socijalnega čuta; bi ne bil aktivni član človeške družbe z vsemi pravicami in dolžnostmi, ki mu jih nalaga družba odnosno država. Spomnimo se svojih prijateljev iz detinstva. Kako smo se veselili, če smo našli sorodno dušo, ki je živela in čutila z nami! Deca je potrebna družba sovrstnikov, da se morejo razviti iz nje družabna bitja. Često se ohrani prijateljstvo iz šole vse življenje.

Prijateljstvo med osebami raznega spola je mogoče samo v izjemnih slučajih. Vprašanje je seveda, kako dolgo ostanejo stiki med moškim in žensko samo prijateljski. V takih slučajih se pojavi večinoma spolna privlačnost in ljubezen, četudi ostane ta sprememba obema nekaj časa prikrita. Prijateljstvo med moškim in žensko je vedno podobno igri z ognjem. To vidimo v življenju čisto pri zakoncih. Nekateri moške slepo zaupajo ženam in jim sami prigovarjajo naj si poiščejo prijatelje v moški družbi. Taki moške navadno kmalu obžalujejo svoje nasvete.

Prijateljstvo je vedno izbirčno, podvrženo posebnim zakonom. Na vadno velja tudi za ljudi pravilo, da se ekstremni privlačujejo. Težko bi našli dva prijatelja, ki sta si po značaju in duševnih lastnostih sorodna. Nasprotno pa vidimo v življenju vse polno slučajev, da se srečata in spriznata dva, ki nimata po naravi nič skupnega. To je naravni zakon, ki zahteva, da se značaji medsebojno dopolnjujejo. Kdor češče menja svoje prijatelje je tudi sicer v življenju nestanovitni, nezanesljiv in vrtoglavl. Z druge strani pa ni nima smisla občeati z znaneci, ki so bili nekoč naši prijatelji, pa so se nam pozneje oddaljili. Dobri prijatelji so človeku potrebni vse življenje. Tudi najidealnejša zakonca ne moreta živeti brez prijateljev. Čim starejši je človek, temtežje se navadi na nove ljudi temtežje sklene nova prijateljstva. In če se čuti na stara leta osamljenega, mu je vedno žal, da ni iskal prijateljev v mladosti.

Pravega prijateljstva pa ni med ženskami, ki se zbirajo po kavarnah in drugih javnih lokalih, da klepetajo cele ure o znankah in znanjih, da jih opravljajo in fantazirajo o vsem mogočem in nemogočem. Taki sestanki razdirajo prijateljske vezi. Isto velja za moške, ki posedajo po gostilnah in govore o ženski lepoti. Možu in ženi je potrebno občevanje izven doma, kjer najdeta spremembo, kjer primerjata lastno usodo na drugih ljudeh. Take prijateljske vezi so za življenje velikega pomena. Človek se uči poznati druge, ceniti njihove dobre lastnosti, posnemati jih v napredu in uspehih. Zlasti ženskam bi pripočeli takla prijateljstva, ker se jim lahko pripeti, da jih vsakdanje delo v kuhinji in za šivanjem popolnoma odtuji življenju izven domačega ognjišča. Ženske, ki se preveč zapirajo doma in ne hodijo v družbo, postanejo kmalu nerodne, sitne, malenkostne.

Zanesljiva opora prijateljstva so skupni interesi in skupno delo. Dokler ni bilo velikih mest, so ljudje od mladih nog životali in občevali samo z najbližjimi sosedi. Ti so jim bili tudi edini prijatelji. Zdal se sosedje v večjih mestih čisto niti ne poznajo in se včasih po cela leta ne srečajo. Zato pa bližnje ljudi pokliče, še bolj pa

javno delovanje v društvi in stanovskih organizacijah. Žal ima tudi ta način družabnega življenja svojo slabo stran. Mesto iskrenega prijateljstva se razvija kratko, površno znanje, ki nima za človeka nobenega praktičnega pomena. Tako nastajajo tudi klike, ki sovražijo in prezirajo vse, kdor si ni znal priboriti dostopa v njihovo družbo. V takih družbah velja načelo, da je vreden zaupanja samo "naš človek", vsem drugim je treba pokazati vrata ne glede na to, da je med onimi drugimi več poštenih in značajnih mož, nego v dotični klikli. In koliko članov takih klik pozabi, na lastne rodbine, ki jih začne zanemarjati, ker so preveč zaposleni po klubih! Tu je zopet na mestu prijateljstvo, ki ne pozna, če je iskreno, nobenih društvenih pravil.

IZ ZVEZDOZNASTVA

Kakor smo že poročali, stoji leto 1925. v znamenju planeta Marsa, ki se pojavlja vsak večer nad obzorjem. S prostim očesom bo viden Mars do avgusta. V septembru ga brez daljnogledov ne bomo več videli. Šele v oktobru se zopet pojavi pred jutranjo zarjo njegov blede disk. Venero lahko opazujemo v januarju samo zgodaj zjutraj, a v drugem polletju bo blestela na nebu v večernem mraku. Saturn je s svojimi obroči nad obzorjem vso noč. Šele v oktobru ga prebivalstvo Evrope ne bo več videlo. Jupitra opazujemo do konca marca ob zgodnjih jutranjih urah. V aprilu in maju bo krasil nebo do polnoči, pozneje pa vso noč. Zadnje mesece letošnjega leta bo viden samo še zvečer.

Tekom prihodnjih mesecev sreča naša zemlja na svojem potu skozi vsemirje devet kometov. Ti dogodki v svetovnem prostoru izstopajo po mnenju astronomov ne bodo tako zanimivi, kakor je bil pred leti pojav Halleyevega komet. Letos gre samo za neznatne, majhne in s prostim očesom ne vidne komete, ki se v gotovem času na svoji poti okrog sonca vedno iznova približajo naši zemlji. Imena so dobili ti kometi po astronomih ki so jih odkrili. Njihova pot deloma se ni točno izračunala. Letos se astronomi morebiti seznanijo z njimi natančneje. Pojav teh neznatnih nebesnih teles se v nobenem slučaju ne da primerjati z velikimi kosmičnimi dogodki leta 1858., 1882 in 1910. Takrat so se pojavila na nebosklonu velika sozvezdja — kometi z dolgimi repi, ki so vznemirjali ne le nepoučeno ljudstvo, nego tudi učen astronomo, ki so bili prepričani, da obetajo te nebesne prikazni naši zemlji usodne čase.

Letošnje leto je petindvajseto v 20. stoletju. Ta trditve se zdi na videz tako enostavna, kakor vsaka matematična istina, ali navzle temu so se znanstveniki leta 1910. prepirali, da-li naj se prične novo stoletje s 1. januarjem 1900. ali pa s 1. januarjem 1901. Če bi bilo zmagalo stališče onih učenjakov, ki so zahtevali, da se naj šteje 20. stoletje od leta 1900, bi bilo tekoče leto šestindvajseto v tem stoletju. Spor je bil zelo živahen in udeležili so se ga znameniti astronomi, kakor Flammarion, Milusevič in Rainer. S težavo so prepričali svoje nasprotnike, da se začneja dvajseto stoletje z letom 1901.

Himen.

V Št. Lenartu nad Laškem se je poročil Milovan Zidar, učitelj, z gospico Anko Bullingerjevo. Učiteljico istotam, doma iz Trbovlje.

— Poročil se je Janko Butara z Melito Schillerjevo. Bilo srečno!

NASTANEK INSERATA

Z rojstvom prvih novin ni inserat še dolgo prišel na svet. Že leta 1615. je tiskal Genoli Emmel v Frankfurtu na Majni svoj tednik, ki je prinašal strašne in zabavne novice iz vsega sveta ("erschrockliche und ergoetzliche Nachrichten aus aller Welt"), a inseratov ta tednik še ni poznal. Šele 34 let kasneje se je porodil inserat, a čisto slučajno.

Bilo je v Londonu 12. aprila 1. 1649. V ulici Queen Mary so brlele oljčke rdečkasto prav do pol dneva in le pičlo razsvetljevale gosto meglo. Tedaj je stopil honorabilni sir Porsefriend v pisarno lista "Impartial Intelligence." Mr. Blackthite je bil urednik in tiskar obnem. K njemu je prišel gentleman in povedal, da so mu neznani zlikovci v pretekli noči odvedli dva konja, najlepša in najljubša. Kdor mu ju pripelje nazaj, prejme imenitno nagrado.

"Pa čemu pripovedujete to meni?" je vprašal urednik in nestrpo brisal svoje gosje pero. — "To natismite v "Intelligenceju!" — "No, sir; to ne gre." — "Zakaj pa ne? Pet šilingov za naznanilo!"

In Sir Porsefriend je položil 5 težkih srebrnih šilingov na mizo. Mr. Blackthite je pogledal srobrnjake in se zamišljen popraskal pod belosivo lasuljo. Taka želja mu je bila nova. V njegovem "Impartial Intelligenceju," ki poroča le novice z dvora, iz uradov in najvažnejše dogodovčine sveta, naj poroča o tatvini dveh konj ter naj — o sramota! — dostavi še, da dobi nagrado, kdor zaloti zlikovce in privede konja nazaj!

"Ali hočete ali ne?" — in že so ste izegnili gentlemanovi prsti po svetlikajočih se srebrnjakih. "Yes, sir, poskusim!" — Urednik je sedel in začel z gosjim peresom krožec po papirju pisati — prvi inserat. Londonci so naslednjega dne strmeli, ko so ga čitali. Ali so zlikovce in konja našli, zgo dovinsko ni znano. A zgodil se je kulturno - zgodovinski čin: narodil se je inserat. (Pred 276 let!)

Naglo se je razširil inserat po vseh novinah. Že osem let kasneje je izhajalo v Londonu pet listov, ki so prinašali le inserate. Na Nemškem je prinesel berlinski list "Enkommende Ordinari Postzeitungen" l. 1665. prve inserate in sicer najprej naznanila knjigotržev. Kakor angleški kavaler, je kasneje vsak trgovec spoznal, da je inserat neizogibno sredstvo, trgovine je najkrajša pot do cilja. Inserat je duša trgovanja, ker je najlepša oblika posredovanja med prodalniki in oddajalci. Hkratu pa je inseratni del ogledalo vsakega lista: čim uglednejši je list, tem več ima inseratov. Čim večjo ima naklado, tem zanesljivejši je uspeh inseratov.

OBUBOŽANI GROF

V Hajdusobozlu na Madžarskem je prišla policija mladega moža, ki se je potepal v okolici brez denarja in brez stanovanja. Na policiji je priznal, da je bivši grof Frane Thun, ki je v sorodu z najznamenitejšimi avstrijskimi aristokratskimi rodbinami.

Ko je prišel mladenič ob vse premoženje, ga je vzel k sebi neki sorodnik v Bukovini, tudi grof Thun. Po smrti strica pa so rumunska oblastva zaplenila njegovo premoženje. Iskal je po tem povsod zaslužka, ni se pa mogel privaditi na težko delo. Zato je hotel iti peč v Avstrijo, kjer se je nameraval zateči z bogatim sorodnikom.

Madžarska policija se je informirala pri dunajskem redarstvu, ki je potrdilo navedbe obubožanega plemiča. Z Dunaja so tudi sporočili, da ga pridejo v kratkem iskat njegovi sorodniki in da ga vzamejo k sebi.

Tatvina konj.

Pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju so ukradli te dni neznanu tatovni posestniku Janezu Potočniku iz hleva kobilo, vredno 7500 dinarjev.

Zimske mesece preživlja večina ameriških milijonarjev v Floridi. Na sliki so z levo na desno: milijonar W. K. Vanderbilt, njegova žena in Mrs. Sturgis.

Raznoterosti.

Velika tatvina draguljev v Parizu.

Princezinja de Broglie v Parizu je prijavila policiji, da je pred par dnevi morala v svojo nečesto presenečenje ugotoviti, da ji je nekdo ukradel velik del njenih draguljev. Med drugim je izginila ovrtnica z 80 biseri, vredna 300.000 frankov, potem prstan iz platina, vreden 100.000 frankov, lepa zapetnica in nekaj drugih stvari. Svojo blaginjo, ki jo je imela v budoarju in v kateri je navadno hranila dragocenosti, je bial nekoliko pokvarjena in jo je dala popraviti. Ta čas so se nahajale dragocenosti v predelku njene toaletne mizice. Princezinja pravi, da nima določenega suma zopet nikogar. Zdi se, da je tat nalašč skril eno zapetnico v sobi, kjer je takrat delal neki slikar, da bi zvrzel sum na to osebo, ki pa je dokazala svojo popolno nedolžnost. Policija je preiskala tudi sobe sedmih uslužbencev princezinje, pa ni ničesar našla.

Karel Pelant umrl.

V Pragi je umrl na posledicah nesrečnega padea pod avtomobil znameniti češki novinar Karel Pelant, ki je pred vojno vodil pokret češke Svobodne misli ter v njem sodeloval tudi pri enakem slovenskem pokretu. Pokojni Pelant je bil prototip dobrodušnega in dovtipnega človeka ter je vžival v vseh krogih velike simpatije.

Konferenca baltičkih držav.

Poljski zunanji minister Skrzynski je prispel te dni v Helsingfors, kjer se bo vršila konferenca baltičkih držav. Konferenca je zanimiva tembolj, ker se vsi ravno v trenutku, ko je bil politični konflikt med Poljsko in Gdanskim poravnani po energetičnem nastopu poljske vlade. Dočim so imeli po konfliktu z Gdanskim očitno svoje prste vmes nemški nacionalci, pa je na helsingforskih posvetovanjih direktno interesirano politično vodstvo sovetov. Če prav je gotovo, da tudi sedanja v finski prestolici vršča se konferenca državnikov baltičkih držav ne bo končala s podpisom poljsko-baltičke zveze, vendar pa je zlasti v poljski javnosti za sedanje konferenco večje zanimanje, kakor za prejšnje. In to ne toliko reditega, ker se pričakuje od nje končna ureditve baltičkih problemov ali točna formulacija gospodarskih in političnih odnošajev baltičkih držav napram Poljski, temveč predvsem zato, ker se je pozicija Poljske ob Vzhodnem morju močno okrepila, kar omogočuje direktni ali indirektni vpliv na ustvaritev poljsko-litvinskih odnošajev. Pretežni del poljskih političnih strank se namreč dobro zaveda, da brez končne ureditve obojestranskih odnošajev med Varšavo in Kopenham ni pričakovati niti definitivne rešitve vprašanja tranzitnega prometa na vzhod niti polne izrabe gospodarskih možnosti na sever. Konferenca v Helsingforsu bo skušala tudi omiliti poljsko-litvansko napetost, ki onemogočuje poglabitev in okrepitev odnošajev Poljske napram Estoniji, Letonski in Finski.

Poljska in Vatikan.

Konkordat med Poljsko in Vatikanom bo podpisan v kratkem v Rimu. Konec februarja bo zakon predložen zbornici in senatu v ratifikacijo.

Herbetovo prvo naročilo.

Pariški "Quotidien" poroča, da je dobil francoski veleposlanik v Moskvi, Herbert, uradno naročilo, da intervenira pri sovjetski vladi radi najnovejšega govora Zimovjeva o novemu pokretu komunistične propagande v Franciji.

ALI VESTE, —

da bo v kratkem nek francoska banka, ki se zanima za bosansko industrijo, začela graditi veliko tovarno v Travniku? Ali veste, da izdelovalci Helmar turških cigaret vedno ulivajo napake Helmar izdelave, ker daje Helmar več vrednosti na pak? Ali veste, da je v Parizu...

Knjigarna "Glas Naroda"

Ljudska knjižnica:

Naša leta, trda vez.	35
Naša leta, broširano	45
Na indijskih otokih	50
Naseljenci	30
Novela in črtice	80
Na Preriji	30
Nihilist	40

Narodne pripovedke za mladino:

3. zvezek	35
4. zvezek	40

Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka 1.50

Narodna biblioteka:

Svitolav	35
Spisje	35
Krvna osveta	35
General Lavdon	70
Napoleon I.	1.
Babica	120
Nesrečnica	70
V gorskem zakotju	35
Za kruhom	35
Žalost in veselje	1.
Z ongem in mečem	3.
Grška Mitologija, 2 knjigi	140
Kranjske čebulice, poezije	35
Obiski. (Cankar). Trdo vezano	140
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka	25
Ob tihih večerih, trda vez.	90
Petelinov Janez	90
Pesmi v prozi, trdo vez.	70
Prigodbe čebulice Maje trda vez.	100
Fabrike in Roža (Albrecht)	25
Povestice. Rabindranath Tagore, vsebuje 5 povesti	40
Pasti in zanke. Kriminalni roman	35
Pariški zlatar	35
Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjskem	50
Poslednji Mehikanec	30
Pravljice H. Majar	30
Povesti, Berač s stopnjic pri sv. Roku	35
Pozigalec	25
Prapračanove zgodbe	25
Patris, povesti iz irske junaske dobe	30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu	25
Pet tednov v zrakoplovu. Trd. vez.	150
Pol litra pivpava	30
Ptice selivke, trda vez.	75
Pikova dama (Puškin)	30
Pred nevihto	35
Pravljice in pripovedke za mladino.	40
1. zvezek	40
2. zvezek	40
Pegan in Lambergar	70
Rablji, trda vez	75
Razkrinkani Habsburžani (Larish)	35
Revolucija na Portugalskem	30
Rinaldo Rinaldini	50
Slovenski šaljivec	40
Slovenska knjižnica. Zbrani spisi, vsebuje 10 povesti	60
Suneški invalid	35
Skozi širno Indijo	50
Sanjska knjiga, velika Arabska.	150
Sanjska knjiga, nova velika	90
Sanjska knjiga, srednja	35
Spake, humoreske, trda vez	90
Strelec	30
Strahote vojne	50
Stezosledec	30
Sveta Genovefa	50
Sveta noč, zanimive pripovedke	30
Strup iz Judeje	75
Sisto Sesto, povest iz Abrucev	30
Svitanje (Govekar), vez.	120
Sopek, samotarke (Komanova) vez.	30
Stric Tomova koča	50
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman	80
Sveta Notburga	35
Sredozimci, Sorosa Jerica (Bohniče)	30

SPLOŠNA KNJIŽNICA:

1. zv. Poznavanje Boga	30
3. zv. Prični Janček in Hudobni Mihec	30
7. zv. Jagnje	30
8. zv. Pirhi	30
13. zv. Sveti večer	30
14. zv. Povodjen	30
15. zv. Pavlina	30
17. zv. Brata	30

SPLOŠNA KNJIŽNICA:

Št. 1. Ivan Albrecht: Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broš.	0.35
Št. 2. Rado Murlik: Na Bledu, izvirna povest 181 str., broš.	50
Št. 3. Ivan Rozman: Testament, ljudska drama v 4 dej., broš.	105
Št. 4. Ovetko Golar: Poletno klasi, izbrane pesmi, 184 str., broš.	50
Št. 5. Fran Milčinski: Gospod Fridolin Zolna in njegova družina, vesolomoder črtica I., 72 str., br.	0.25
Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosumnost, veseloigra v cem dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš.	25
Št. 7. Andersenove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Uta, 111 str., broš.	35
Št. 8. Emil Gaboriau: Akt šte. 113, roman, poslovenil E. V. 538 str., broš.	60
Št. 9. Univ. prof. dr. Franca Weber: Problem sodobne filozofije, 247 str., broš.	70

Št. 10. Ivan Albrecht: Andrej Ternon, religiozna karikatura iz mladosti, 55 str., broš.	25
Št. 11. Pavel Golia: Peterkove poslednje sanje, božična povest v 4. slikah, 84 str., broš.	35
Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni prstan, narodna pravljica v 4. dej., 91 str., broš.	30
Št. 13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broš.	30
Št. 14. Dr. Karl Engliš: Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil Dr. Albin Ogris, 236 str., br.	80
Št. 15. Edmond in Jules de Goncourt: Renee Maupérin, roman, prevel P. V. B., 239 str., broš.	45
Št. 16. Janko Samec: Življenje, pesmi, 112 str., broš.	45
Št. 17. Prosper Marimee: Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 str.	30
Št. 18. Jarosl. Vrchlicky: Oporoka lukovskega grajščaka, veseloigra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš.	25
Št. 19. Gerhart Hauptmann: Popljeni zvon, dramatska bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš.	50
Št. 20. Jul. Zeyer: Gompaci in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 str., broš.	45
Št. 21. Fridolin Zolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbic, 11, 73 str., broš.	25
Št. 22. L. N. Tolstoj: Kreutzerjeva sonata, roman, poslov. Fran Pogačnik, 136 str., broš.	50
Št. 23. Sophokles: Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str., br.	30
Št. 24. E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 355 str., broš.	60
Št. 26. L. Andrejev: Orne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str., br.	35
Št. 27. Fran Erjavec: Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš.	35
Št. 28. O. Zupančič: Veronika Deseniška, tragedija v 5 dej., 185 str., broš.	70
Št. 29. F. H. Burroughs: Tarzan sin opice, roman, 304 strani.	85
Št. 35. Gaj alustij Krisp: Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 str., broš.	50
Št. 36. Ksaver Meško: Listki, 144 str., broš.	65

Spilmanove pripovedke:

2. zv. Maron, krčanski deček iz Libanona	25
3. zv. Marijina otroka, povest iz kavkaških gora	25
4. zv. Praški judek	25
8. zv. Tri Indijanske povesti	30
9. zv. Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz Japanskega	30
10. zv. Zvesti sin. Povest iz vlade Akbarja Velikega	25
11. zv. Edeča in bela vrtnica, povest	30
12. zv. Korejska brata. Črtica iz mislonov v Koreji	30
13. zv. Boj in smaga, povest	30
14. zv. Prisega Huronskega glavarja. Povest iz zgodovine kanadske	30
15. zv. Angelj sužnjev. Braziljska povest	25
16. zv. Zlatokopi. Povest	30
17. zv. Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo	30
18. zv. Preganjanje Indijskih misjonarjev	30
19. zv. Mlada mornarja. Povest	30
Tatič, Bevk, trd. vez.	75
Tri povesti	35
Tunel, trda vez.	100
Turki pred Dunajem	60
Trenutki oddiha	40
Veliki inkvizitor (ljubezenski roman)	100
Veselo povesti	30
Vera (Waldova) broš.	30
Višnjeva repatica (Levalik) vez.	1.
Vrtinar, Rabindranath Tagore broš.	60
Trdo vezano	75

Volk spokornik in druge povesti za mladino	100
Valentin Vodnika izbrani spisi	30
Vodnik svojemu narodu	25
Zgodba Napol. huzarja vez.	150
Zmisl smrti	60
Zadni dnevi nesrečnega kralja	60
Zadna pravda	50
Zmaj iz Bosne	80
Zlatarjevo Zlato	100
Zločin in kazen, 2 knjige 1. del, trdo vezano	250
Zločin v Orčvalu, broš.	75
Za milijoni	65
Zeniti naše Koprnele	35
Zmote in konec gospodične Pavle	35
Zgodovinske anekdote	30

Zbirka slovenskih povesti:

1. zv. Vojnomir ali poganstvo	35
2. zv. Hudo breskino	35
3. zv. Veselo povesti	35
4. zv. Povesti in slike	35
5. zv. Nečestni maj bo. Na vseh straneh	45

Zbrani spisi za mladino (Gangl):

1. zv. trdo vezano. Vsebuje 15 povesti	50
2. zv. trdo vezano. Pripovedke in pesmi	50
3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti	50
4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8 povesti	50
5. zv., trdo vezano. Vinski brat	50
6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti	50

Umetniške knjige s slikami za mladino:

Pepelka; pravljica s slikami	1.60
Rdeča kapica; pravljica s slikami	1.00
Seguljica; pravljica s slikami	1.00
Trnoljčica, pravljica s slikami	1.00
Knjige za slikanje:	
Mladi slikar	75
Slike iz pravljic	75
Knjige za slikanje dopisnic, popolna z barvami in navodilom:	
Mlada greda	1.20
Mladi umetnik	1.20
Otroški vrtec	1.20
Za kratek čas	1.20
Zaklad za otroka	1.20

IGRE:

Beneški trgovec. Igrokaz v 5 dejanj	60
Burke in šaljivi prizori, eno in več dejank	84
Dolina solz. 3. enodejanka: Dva svetova. Dedščina. Trpini	1.00
Dnevnik. Veseloigra v 2 dejanjih	30
Cyrano de Bergerac. Heroična komedija v 5 dejanjih. Trdo vezano	1.70
Če sta dva. Sela v enem dejanju	35
Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v 4 dejanjih	50
Eda, drama v štirih dejanjih	30
Hlapec Jernej, v 9 slikah	50
Krivo prisižnik. Narodna igra s petjem v 3 dejanjih	35
Mati, Meško, tri dejanja	70
Marta, Semen v Richmondu 4 dejanja	30
Medved snubač	30
Starinarica. Veseloigra v 1 dejanju	30
Ob vojski. Igrokaz v štirih slikah	30
Sovražnik žensk, enodejanka	35
Pogodba, burka s petjem v dveh dejanjih	30
Poljub, v dveh dejanjih	30
Tončkove sanje na Miklavšev večer	30
Mladinska igra s petjem v 3 dejanjih	60
njih	60
E. U. B. drama v 3 dejanjih s predigro (Čapek) vez.	45
Revizor, 5 dejanj trda vezana	75
Ujetnik carevine, veseloigra v 2 dejanjih	30
Veronika Deseniška, trda vez	150
Za križ in svobodo, igrokaz v 5 dejanjih	35

Ljudski oder:

3. zv. Miklova zala, 5 dejanj	70
4. zv. Tihotapec, 5 dejanj	60
5. zv. Po 12 letih, 4 dejanja	60

Zbirka ljudskih iger.

3. snopič. Mlin pod zemljo. Sv. Neža, Sanje	60
9. snopič. Na Betlehemskem poljanah. Kazen ne izostane. Očeta kletev, Čašica kave	30
12. snopič. Izgubljen sin, V. ječi, pastirici in kralji, Ljudmila, Plansarica	30
13. snopič. Vestalka, Smrt Marije Device, Marijin otrok	30
14. snopič. Junaška deklica. Sv. Boštjan, Materin blagoslov	30
15. snopič. Turki pred Dunajem, Fajbela in Neža	30
20. snopič. Sv. Just; Ljubezen Marijinega otroka	30

PESMI IN POEZIJE:

Balade in romance (Aškro) trdo vez.	1.25
broširano	80
Bob za mladi zob, trda vez.	40
Gregorčič, poezije trda vez.	75
Gregorčičeve zbrane pesmi s sliko	40
Ko so cvele rože, trda vez.	60
Goede; Pored narodnih pravljic o Vrškem jezernu. (A. Funtek)	75
Trdo vezano	75
Moje obzorje (Gangl)	1.25
Marcic (Gruden) broš.	30
Narodna pesmarica. Zbirka najbolj priljubljenih narodnih in drugih pesmi	40
Primorske pesmi (Gruden) vez.	35
Pohorske poti (Glaser) broš.	30
Slutne (Albrecht) broš.	30
Pesmi Ivan Zorman.	
Originalne slovenske pesmi in prevodi znanih slovenskih pesmi v angleščini	1.25
Slovenska narodna lirika. Poezije	50
Sto ugank (Oton Zupančič). — Poezije	50
Vijolica. Pesmi za mladost	60
Zvončič. Zbirka pesnij za slovensko mladino. Trdo vezano	90
Zlatorog, pravljica, trda vez	60

PESMI Z NOTANI:

Plantasje II. zv. (Laharnar)	45
Trije mešani stori, izdala Glasbena Matica	45

MEŠANI IN MOŠKI ZBORI:

Priložnostne pesmi (Grum)	\$1.10
Slovenski akordi (Adamič) I. zv.	75
Slovenski akordi (Adamič) II. zv.	75
33 mešanih in moških zborov, izdala Glasbena Matica	1.00
Pomladanski odmevi	45
Ameriška slovenska lira (Holmer)	1.50
Orlovske himne (Vodopivec)	1.20
10 moških in mešanih zborov (Adamič)	45
16 jugoslovanskih narodnih pesmi (Adamič) 2. zv.	80
Dvanajst pesmi I. in II. zv. izdala Glasbena Matica	50

SAMOSPEVI:

Pastirica, Kanglica, Snegulčica	45
Nočne pesmi (Adamič)	1.25
Šest pesmi, izdala Glasbena Matica	75
Štiri samospevi, izdala Glasbena Matica	45

MOŠKI ZBORI:

Veseli Bratci (Fahor)	40
Slovenske narodne pesmi (Hubad) izdala Glasbena Matica	40
Trije moški zbori (Pavčič) izdala Glasbena Matica	40
Domovini (Foerster) izdala Glasbena Matica	40
Narodna nagrobnica (Pavčič)	35
Gorski odmevi (Laharnar) 1. zv.	45
Gorski odmevi (Laharnar) 2. zv.	4

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:

Gorske cvetlice (Laharnar) četvero in petero raznih glasov	45
Jaz bi rad radečih rož, moški zbor z bariton solom in priredbo za dvopev	20
V pepelnici noči (Sattner), kantanta za soli, zbor in orkester, izdala Glasbena Matica	75
Dve pesmi (Prelovec) za moški zbor in bariton solo	20
Kupleti (Grum). Učeni Mihec, kranjske šege in navade, nezadovoljstvo. 3 zvezki skupaj	1.00
Kuplet Kuza - Mica (Parma)	40
Naši himni (Maroll) dvoglasno s spremljevanjem klavirja	15

PESMARICE GLASBENE MATICE:

1. Pesmarica, uredil Hubad	2.50
2. Slovenske narodne pesmi (Bajuk)	45
3. Narodne pesmi (Gerbič)	30
4. Korške slovenske narodne pesmi (Svikiaršič) 1., 2. in 3. zv. skupaj	1.00
Slovenske narodne pesmi Benečije (Orel)	45

MALE PESMARICE:

Št. 1. Srbske narodne himne	15
Št. 2. Zrinjski Frankopan	15
Št. 3. Pod oknom	15
Št. 4. V sladkih sanjah	15
Št. 5. Jadransko morje	15
Št. 6. Pri oknu sva molče stonela	15
Št. 7. Slovo	15
Št. 8. Pogled v nedolžno oko	15
Št. 9. Na planine	15
Št. 10. Zvečer	15
Št. 11. Vasovalce	15
Št. 12. Podoknica	15
Narodne pesmi za mladino (Žirovnik) 3 zvezki skupaj	50
Slavček, zbirka solskih pesmi (Medved)	25
Vojaške narodne pesmi (Kori)	30
Narodne vojaške (Ferjančič)	30
Lira, srednješolska 2 zvezka skupaj	\$2.—

Mešani in moški zbori. (Aljaš) —

2. zvezek; Pri zibelki; Cerkvica; Ne tožim; Oj planine; Oj s Bogom ti planinski svet; solskodomski mladini; Na bregu	40
3. zvezek; Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč	40
4. zvezek; Ujetega ptiča tožba; Zkipi duša; Dneva nam pripelji žar; Pri pogrebu	40
5. zvezek; Job; V mraku; Dneva nam pripelji žar; Z vncem tem ovenčam slavo; Triglav	40
6. zvezek; Opomin k veselju; Sveta noč Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Geslo	40
7. zvezek; Slavček; Zaostali ptič; Domorodna iskrica; Pri svadbi; Pri mrtvaškem sprevodu; Geslo	40
8. zvezek; Ti osrečiti jo hoti (mešan zb.); Ti osrečiti jo hoti (moški zb.); Prijatelj in senca (mešan zb.); Stoj, solčnice stoj; Kmet-ski hiši	40
9. zvezek; Spominčice; Večerni zvon Siroti; Oče večni; Slovenska zemlja; Zimski dan; Večerni zvon; Zdravice. I.; Zdravice II.; Oče večni; Tone sonce	70

PAST.

ROMAN IZ NAPOLEONOVH VOJN.

Spisal Rafael Sabatini. — Za Gl. N. poslovenil G. P.

21

(Nadaljevanje.)

Če bi ne zrl v stran, bi zapazil, da so se njeni prsti tako krčevito oprčeli nakita na njenem vratu, da bi ga kmalu zdrobila.

Nastal je daljši odmor, in Ned ni imel dovolj poguma, da bi ga prekinil.

Končno se je oglašila ona sama in njen glas je bil miren in nladen, kot njegov.

— Tice se Une.

— Upal sem, — je rekel zelo nežno, — da se bo ticalo vas same.

Skoro ježno se je obrnila proti njemu.

— Zakaj mi pravite take stvari? — je vprašala. Predno je mogel on premagati svoje presenečenje, je nadaljevala s povsem mirnim glasom.

Pripovedovala je o slutnjah Une, tikajočih se Dicka. Povedala je na kratko glede česa želi Una govoriti z njim.

— Vi ste ji rekli, naj pride k meni? — je vprašal Ned.

— Seveda, po objavi, ki ste mi jo dali.

— Mislil je ter se za trenutek zamislil.

— Čudno, da je bilo treba Uni šele povdati, da ima v meni prijatelja, — je rekel počasi. — Rad bi vedel, k kateremu bi šla iz svojega lastnega nagiba?

— K grofu Samovalu, — ga je informirala Silvija.

— Samoval, — je siknil. — Bil je razkačen. — Ta človek! Jaz ne morem razumeti, da ga O'Moy trpi v svoji hiši.

— Terence kot vsakdo drugi, bo trpel, kar želi Una.

— Terence je večji tepec kot sem kdaj domneval.

Nastal je kratek odmor.

— Če bi zapustili Uno v tem, — je rekla Miss Armytage, — to se pravi, če bi ji sami ne dali zagotovila, da boste storili za Dicka vse, kar morete, in ako bi se pojavila potreba, potem mislim, da se bo še vedno poslužila Samovala v njenem sedanjem razpoloženju. Na ta način bi dobil Samoval oprjem nanjo. Tresem se, če mislim na možne posledice tega. Ta človek je kača, — grozota.

— Odkritosrčnost, s katero je govorila, je bila za Tremayne za dostni dokaz njegove strahu. Ta strah je hitro potolažil.

— Dobila bo zagotovilo še danes zvečer, — je obljubil. — Ja nisem dal nikomur svoje besede in ničesar obljubil.

— Celotako — je dostavil počasi, — postajajo vsaki dan manjši prilike, da b potreboval moje službe. Una je mogoče polna slutnj glede Dicka. Med slutnjo in dogodkom pa je precejšnja zve.

— Zopet je nastal kratek odmor, dokler je rekla Miss Armytage.

— Veseli me, da ima Una prijatelja, zaupanja vrednega prijatelja, na katerega se lahko zanese. Ona je popolnoma nezmožna zvesti se na samo sebe. Celotako življenje je imela človeka, ki je je vodil, ki je branil pred neprijetnostmi in vsled tega je ostal: sladko, drago dete, katero je treba voditi za roko po vsaki temni cesti življenja.

— Saj ima vendar vas, Miss Armytage.

— Mene? — je odvrnila Silvija, zakudena. — Mislim, da ni sem posebno zmožna ali izkušena voditeljica. Pa tudi če bi bila bi me ne imela več dolgo. Danes zjutraj sem dobila pisma z doma. Oče se ne počuti posebno dobro in mati mi piše, da me pogreša. Mislim, da se bom kmalu vrnila domov.

— Saj ste vendar šele komaj prišla!

— Zamejala se je, kajti glas razočaranja kapitana je bil očividni. — Bila sem tukaj šest tednov.

— Prišla je zreti preko osvetljenega vodovja Taga, kjer so bile zasidrane bojne ladje.

— Da, — je rekla, — mislim, da moram kmalu oditi.

— Tremayne je bil dejanski zmuden. Spoznal je, da je prišel trenutek za akcijo. Sree mu je burno utripalo in že je hotel govoriti, a usta mu je v istem trenutku zavezal oni prokleti nakit na njenem vratu, znamenje bogastva in odličnosti.

— Odsila boste seveda rada? — je rekel počasi.

— Tega ne mislim. Bilo je zelo prijetno tukaj.

— Pri tem je vzdihnila.

— Zelo vas bomo pogrešali, — je rekel mrko. — Hiša na Montsaute ne bo več ista kot je bila. Una bo osamljena in izgubljena brez vas.

— Zdi se mi včasih, — je rekla počasi, — da mislijo ljudje krog Une preveč nanjo in premalo na same sebe.

— To so bile skrajno zagonetne besede in globoko so vznemirile kapitana. Stal je molče ter ugibal, kaj pač je mislila reči z njimi.

— Silvija se je med tem obrnila in luč, ki je prihajala iz osvetljene dvorane, je obhajala njeno lice. Bilo je blede in njene oči so blestale. Nato pa se je zopet poslužila svoje stare fraze:

— Una vas bo čakala.

— On pa je stal molče in nepremično pred njo, jo opazoval ter preiskoval njeno in svojo dušo. Videl pa ni nič drugega kot nanižane bisere na vratu.

— In razvnetje je tudi mogoče, da drugi čakajo name, — je nadaljevala.

— Kapitan je bil takoj potr.

— Odkrito vas prosim odpustčanja, Miss Armytage, je rekel, ter ji ponudil roko.

— Ona jo je sprejela in stopila sta v predsobo.

— Kdaj nameravate odpotovati? — jo je vprašal nežno.

— Njen glas je bil bolj osoren, ko je odgovorila:

— Ne vem še, a mislim, da zelo kmalu. Čimprej, temboljše.

— Tedaj pa se je pojavil pred obema, kot da se je dvignil iz tal, pretkani grof Samoval, se jima priklonil ter obrnil nase pozornost Silvije. Ker je poznal njeno čustva, bi je Tremayne ne zapustil a v njegovo neizmerno presenečenje, se je Silvija sama oprostila ter pozdravila Samovala s prisrčnostjo, ki je bila v čudnem nasprotju z njenim resnim obnašanjem napram kapitanu.

— Napol poparjen in napol jezen, je ostal Tremayne nekaj časa na licu mesta ter gledal za obema. Še bolj jezen je postal, ko je čul glasen smeh Silvije, ki je bila drugače tako resna. Samoval je brez dvoma razpolagal z viri, da zabava ženske, — celo ženske, ki so ga instinktivno sovražile — viri, o katerih ni kapitan sam ničesar vedel.

— Tedaj pa ga je nekdo potrepal po rami. Poleg njega je stal zelo vitel in visok mož v škrlatni suknji polkovnika. Bil je polkovnik Grant, najbolj sposobni inteligenčni častnik v službi Wellingtona.

— Kako polkovnik! — je vzkliknil Tremayne, ki mu je podal roko — Nisem vedel, da se nahajate v Lizboni.

(Dalje prihodnjik.)

TEŽAVNO GAŠENJE

V kanadskem mestu Montrealu je izbruhnil te dni požar ter uničil dva mestna bloka. Bil je tak mraz, da je gasilec voda sproti zmrzovala. Gorelo je osemnajst ur neprenehoma.

Prepovedan vhod.

Ob vzglavju bolniške postelje črnoglavca dečka v bolnici u-smiljenk je sedel uradnik Černak. Poleg njega je potrpežljivo čakal pisar, ki je zapisal vsako besedo in je imel za vsak dvom ponižno vprašanje. Najnemirnejši je bil bolnik, katerega suhe roke so nerovno gladile po odeji, petnajstletni obraz se je mračil v čudne gube. — "Kaj hoče ta človek tu? Gleda mi v obraz in se mi smehlja. Pogledam in strop in ne bo me več gledal..."

— "Ali te zelo boli noga?"

— "Ne."

— "Na vratu so te bili psi razmesarili?"

— "Ne vem. Celi se bolj počasi."

— "No, vseeno upam, da boš lahko kmalu premenil svoje stanovanje."

Petnajstletni obraz je pobledel, dasi je bilo že na itak blede lice težko zaznamovati ta priatek. Gospod Černak se je prestrašil, zato je zastavil naglo drugo vprašanje.

— "Ti si bil tedaj pogostoma v o-ni vili?"

Deček ga je pogledal z dolgim pogledom in prvi hip niti ni odgovoril. — "Ne. V vili nisem bil nikdar. Le opazoval sem jo."

— "Ali si videl kaj zanimivega na nji?"

— "Zanimivega?" Deček se je pri tem nasmehnil s komaj vidnim nasmehom. — "Vsak dan sem videl na spodnji verandi v visokem prtičju postarno gospo in mladega gospoda, ki sta pila pivo in jedla kruh z maslom. Vselej sem se ozrl tja gori, in če sem postal pri ograji, sta tudi onadva pogledala doli..."

— "Zakaj si postal pri ograji?"

— "Zakaj? Notri je bil pav, trije psi, tablica..."

— "Tablica?"

— "Ravno ob vhodu na dvorišče na notranji strani je stala železna, celo nekoliko okrašena tablica z obeljenim delom in lepim črnim napisom: Prepovedan vhod!"

— "Ta tablica te je zanimala?"

Gospod Černak se je smehljaj, da se mu je treslo telo in obraz. Držal se je za brado in gledal dečku naravnost v oči. — "Koliko pa je ta tablica vredna? A? Ti si tedaj šel, da si ogledaš tablico z lepim črnim napisom, kajne, in potem so te zgrabili tisti trije črni psi, kajne — in so te..."

Deček je zardel in skoraj je sklenil, da ne bo več skrivati nevolje proti gospodu ob vzglavju, ki se mu zdaj ni zdel več sladak, ampak se je vsa tista sladkost spremeniła v nekaj drugega, bolj zoprnega.

— "Ne smejte se!" je bil deček skoraj hud. — "Mene je tablica zanimala. In če postavite tja na oko tablico z napisom: Ne skočiti doli! — bom skočil doli!"

— "No, no..."

Deček je pogledal pod strop, gospod ob vzglavju se je prenehajal smejati in se za hip zamislil.

— "Povej tedaj brez vprašanj, kako se je vse zgodilo."

Deček je pomislil in pričel z navadnim, čisto umirjenim glasom.

— "Radi tiste tablice se je bilo vse zgodilo. Radi prepovedi prav-zaprav. Poslušajte: Naš sosed je imel psa, z imenom 'Car'. Bil je hud in vedno priklenjen. 'Nihče se mu ne sme približati.' se je bal hal mož. Jaz sem se odločil. Bil sem se mu, sprva počasi, a oči sem imel kolikor mogoče neprestano vrtje vanj. Vsi so trepetali zame nihče si ni upal črhniti besedice. Tudi meni so noge odpovedale. Ko sem se mu približal toliko, da bi me lahko dosegel, sem stopil s krepkimi in odločnimi koraki dorejega. 'Car' je bil iznenaden... Položil sem mu roko na glavo. 'Car' se je obrnil od mene proč in legal v stran ter me zrl z nevoljnim pogledom... Zijali so, sosed mi je dal goldinar. — Ko mi je umrla mati, sem slišal, da je rekel nekdo: 'Nič ne bo iz njega! Brž drugi dan sem vstopil pri ključavničarju za učenca. — Ali je kaj, česar ne bi bilo mogoče izvršiti?'"

Gospod Černak je zganil z rameni, nato spregovoril: "Eno vprašanje: Ali znaš brati?"

— "Celo polico knjig imam. Še več bi jih bilo da mi jih niso pokradli. — Zakaj?"

— "Iz tebe govori knjiga. Povej dalje!"

— "Naj! Ni daleč do konca. Tablica na dvorišču tik ob vratih me je posebej zanimala. Kolikokrat sem šel mimo, pa je nisem zagledal. Ko sem jo zapazil, nisem mogel več od nje. Premislil sem in je velikost, črke, barvo in obliko. Šel sem in se zopet vrnil. Premislil sem ponovno besed, ki se mi je zdel posebno neumen."

Na dvorišču je stal pes; saj poznate tiste pse, z Angleškega so in zelo dragi. Drugi pes je stal sredi stopnic in tretji pred vrati. Zdelo se mi je, da so pripravljeni raz-trgati vsakogar, kdor bi stopil čez prag.

Dolgo sem gledal, zdaj pse, zdaj tablico z napisom. Pes na dvorišču je povesil svoj dolgi beli gobec in me zrl.

Stvar mi ni dala miru. Karkoli sem delal, kamorkoli sem šel, me je misel tirala na dolgo čisto. Ko sem zopet imel opravka na oni strani, sem se razveselil in sklenil, da moram nekaj storiti.

Na spodnji verandi sta mladi gospod in stara gospa jedla kruh z maslom in pila pivo ter se pogovarjala. Tu in tam sta pogledala na čisto, na prah, na vpitje, ropotanje težkih voz, na prašne ljudi, hiteče bogve kam.

Gospa na verandi me je zapazila in pogledala name, opozorila mladega gospoda, ki se je tudi ozrl. Pogledi so se srečali. Gospod in gospa sta se dvignila. Jaz sem se ustrašil. Šel sem ob vrto, kot da ne mislim na nič in se potem vrnil nazaj.

Ali se ne odprejo lepa železna vrata in druga še lepša na verandi? Kot bolezen me je popadla. Ke bi tiste tablice ne bilo! Tako me je bilo sklenjeno. Voščim jim. Čudili se bodo. Pogledal sem kvisku. Nihče izmed obeh ni gledal

8 DNI DO LJUBLJANE!

Preko HAVRE—Pariškega pristanišča s ogromnimi parniki na olje

FRANCE — 28. feb.

De Grasse — 16. marca

Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

French Line

19 STATE ST. NEW YORK

ali lokalni agentje.

doli, gospa je pila, gospod je nekaj pripovedoval.

— Že sem del roko na kljuko, ko me je spreletelo, da se mi je pomračilo čelo. Bilo je nekaj, kot takrat pri "Caru", moči so mi skoraj odpovedale. Pogledal sem še enkrat na verando in pritisnil na kljuko.

Nalaho so se odprla vrata, nalaho sem vstopil in jih samo pripril za seboj. Vsi trije psi so dvignili glave, zastremeli v me z očmi in obstali očividno preplašeni in začuden ko so me zagledali naenkrat pred seboj. Nekoliko so se mi zašibile noge, kakaj neprijetno je, vedeti, da se lahko vsak trenutek zgodi karikoli... Psom sem izpustil iz oči. Postal sem samo za trenutek za vrati, kot bi se ne mogel odločiti, in potem sem stopil dalje. Pod nogami je zaškratla pesek. Psi so odprli gobce, napeli ušesa, a niso zarečali, ne se zganili. Bil sem že mimo prvega, mimo drugega sem komaj stopil po stopnicah... kar... Gospa na verandi me je bila zapazila, ustrašila se je moje zmanjosti, in zaklicala: Regina! Najbrž ime za psico. Tistikrat so planili pomeni, da sem v hipu udaril s telesom na bele stopnice; enega izmed psom sem zgrabil in ga davil...

Več ne vem. To je vse, natančno tako, več ne izveste. Samo radi tiste tablice...

Deček je umolknil. Tudi gospod Černak je molčal, kot bi preudarjal skozi polzaprete veke oči.

— "Hm! Ampak nekaj bi bil vendar le napravil, če bi bil prišel srečno na verando..."

— "Ne vem, kaj bi napravil. Saj to ni bilo glavno. Samo da bi kljub tablici prišel mimo psom..."

Gospod pri vzglavju se je zopet smejal. — "Kdo bi to verjel? Skozi smrtno nevarnost radi pozdravlja ali celo radi nič... A?"

Medi obraz se je zopet spremenil za trenutek, a je molčal. Gospod Černak pa je vzel iz žepa nekaj trdega, zavitega v papir. Ko je odvil, je pomolil bolniku kos železa.

— "Ai poznaš to?"

Deček je za hip pomislil. — "Poznam."

— "Od kje?"

— "To železo sem imel tisti dan pri sebi. Gospodarjevo je."

— "V kakšen namen si hotel to rabiti?"

— "Troje oči se je uprlo drugo v drugo."

— "To je zapaž za Kozanovo skladišče. Tisti dan sem ga nesel pometi, če je prav. Še malo prekratek je bil..."

Deček je gledal jasno. Černak je gledal skozi polodprte oči in tehtal železo na roki.

— "Ne oporekam, tudi za Kozanovo skladišče je to uporabno. S tem koncem se da vlomiti, tale konec je zelo ostro prišpičen..."

Deček se je deloma branil pred vseni dvomi in besedami, ki so pa dale počasi, dokazujoče nanj, deloma pa je molčal. Zatrdil je takrat, da je povedal čisto resnico. Ta človek pa je hotel nekaj drugega od njega. Jokal bi drugi njim...

Slednjič sta se gospoda dvignila.

— "Povejte, kaj boste z mano?"

— "Stanovanje ti izmenjamo. Če bomo verjeli tebi, pride v norišnico, sicer dobiš kaj primernejšega..."

Ko je prišel zdravnik, ga je deček vprašal:

— "Kdo je rekel?"

Deček se je prestrašil in umolknil.

Sestro Evgenijo je vprašal in ji

Kretanje parnikov — Shipping News

24. februarja: Martha Washington, Trst; Stuttgart, Cherbourg in Bremen.

25. februarja: La Savoie, Havre.

26. februarja: Leviathan, Cherbourg; France, Havre; Berengaria, Cherbourg.

5. marca: Cleveland, Boulogne in Hamburg; Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.

7. marca: Olympic, Cherbourg; Pres, Harding, Cherbourg in Bremen; Conte Verde, Genoa.

10. marca: Bremen, Bremen; America, Cherbourg in Bremen.

12. marca: Pittsburgh, Cherbourg in Antwerp; Westphalia, Hamburg.

14. marca: Aquitania, Cherbourg; Suffren, Havre; George Washington, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam, Boulogne in Rotterdam.

16. marca: De Grasse, Havre.

18. marca: Orduña, Cherbourg in Hamburg.

19. marca: Albert Ballin, Boulogne in Hamburg.

21. marca: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; France, Havre; Conte Rosso, Genoa.

24. marca: Pres, Wilson, Trst.

25. marca: Berengaria, Cherbourg.

26. marca: Thüringia, Hamburg.

28. marca: Olympic, Cherbourg; Paris, Havre; Pres, Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Reliance, Cherbourg in Hamburg; Ohio, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Boulogne.

31. marca: Stuttgart, Cherbourg in Bremen.

1. aprila: Mauretania, Cherbourg.

2. aprila: Deutschland, Boulogne in Hamburg.

4. aprila: Homeric, Cherbourg; Ascania, Cherbourg.

boulevard, Pres, Harding, Cherbourg in Bremen.

7. aprila: Resolute, Cherbourg in Hamburg; Republic, Cherbourg in Bremen.

8. aprila: Aquitania, Cherbourg; La Savoie, Havre.

9. aprila: Zealand, Cherbourg in Antwerp; Mt. Clay, Hamburg.

11. aprila: Majestic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Volendam, Boulogne in Rotterdam; Conte Verde, Genoa.

14. aprila: Martha Washington, Trst.

15. aprila: Berengaria, Cherbourg; De Grasse, Havre; America, Cherbourg in Bremen.

16. aprila: Cleveland, Boulogne in Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg in Antwerp; Columbus, Cherbourg in Bremen.

18. aprila: Olympic, Cherbourg; France, Havre; George Washington, Cherbourg in Bremen; Orduña, Cherbourg.

21. aprila: Belgenland, Cherbourg in Antwerp.

22. aprila: Mauretania, Cherbourg; Suffren, Havre.

25. aprila: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; Orduña, Cherbourg; Pres, Roosevelt, Cherbourg in Bremen.

28. aprila: Lapland, Cherbourg in Antwerp; Luetzow, Bremen.

29. aprila: Aquitania, Cherbourg.

30. aprila: Ohio, Cherbourg in Hamburg; Albert Ballin, Boulogne in Hamburg.

2. maja: Majestic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg.

16. maja: Paris, Havre. — S tem parnikom bo spremljal potnike uradnik tvrdke Frank Sakser State Bank.

razložil: "Tako in tako je... Ali v ječo, ali v norišnico?"

— "Kamorkoli, ko je že po krivici. Ali v ječo, ali v norišnico. Nekam mišijo, da morajo. Ti si posebej, vidiš, in tretjega ni..."

— "Da, tretjega ni, moj deček!"

Nepošten davčni iztirjalec.

Neznankom je pobegnil 32-letni davčni iztirjalec v Murski Soboti Franc Jurak, doma iz Kozjega. Juraka zasleduje državno pravdnštvo radi hudo delstva ponesverbe in goljufije.

ITALIJANSKE HARMONIKE.

Mi izdelujemo in importiramo različne vrste ročnih harmonik, najboljše na svetu. Vselej letimo in izdelujemo. Brezplačen pouk igranja kupcem. Pišite po brezplačni igrački. RITA SERNELLI & CO.

817 Blue Island Ave., Dec. 32, Chicago, Ill.

SANTAL MIDY.

PREHLA'S MEHRJA.

MOŠKI Zaščite se pred nalezljivostjo.

Nabavite si najboljši zaščitni PREHLA'S za MOŠKE. Velika tuba. \$1.50. Vsi lekarnari ali San-Y-Kin, Dept. B,